

Matkalla toimittajaksi

– henkilökohtainen kuvaus siitä, miten oma ammatti-identiteetti rakentuu

Ella Pesonen

Tekijä(t) Pesonen Ella Anniina	
Koulutusohjelma Journalismin koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Matkalla toimittajaksi – henkilökohtainen kuvaus siitä, miten oma ammatti-identiteetti rakentuu	Sivu- ja liitesivumäärä 38 + 2
<p>Opinnäytetyö kuvaa toimittajan ammatti-identiteetin muodostumista ja kehittymistä opintojen aikana ja työelämässä. Työ esittelee yhden henkilökohtaisen kuvauksen siitä, miten käsitys itsestä ammatillisena toimijana muodostuu ja mitkä asiat siihen vaikuttavat. Työ on koottu portfolio-opinnäytetyön muotoon.</p> <p>Työ perustuu suurimmaksi osaksi tekijän omakohtaisiin kokemuksiin ja näkemyksiin ammatti-identiteetistä. Kokemusten tueksi on koottu portfolio, jonka kautta kuvataan tekijän oman ammatillisen identiteetin kehitystä ja merkittäviä vaiheita matkalla toimittajaksi.</p> <p>Opinnäytetyön tietopohja käsittelee ammatti-identiteettiä sekä yleisellä tasolla että toimittajan työnkuvan ja ammattiryhmän näkökulmasta. Ammatti-identiteetin käsite muuttuu ajan, yhteiskunnan ja työelämän muutosten mukana. Journalismin kentällä median murros muuttaa ja laajentaa perinteisen toimittajan työnkuvaa, mikä vaikuttaa myös ammatti-identiteettiin.</p> <p>Työn tavoitteena on esitellä yksi esimerkkitapaus siitä, miten tekijän ammatillinen identiteetti alkaa rakentua jo opintojen aikana, ja miten se kehittyy työharjoittelussa ja työelämässä.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu viidestä eri osasta. Ensimmäisessä osiossa esitellään työn taustoja ja asetetaan sille tavoitteet. Toisessa osiossa pureudutaan toimittajan ammatti-identiteettiin ja siihen vaikuttaviin media-alan muutoksiin. Kolmannessa osiossa käsitellään koulun ja opintojen roolia ammatti-identiteetin muodostumisessa. Neljännessä osiossa kuvataan toimittajaopiskelijan kypsymistä toimittajaksi ja ammatillisen identiteetin kehitystä työelämässä, sisältömarkkinoinnin parissa. Työn portfolio-osuus liittyy kolmanteen ja neljanteen osioon. Viidennessä osiossa kuvaillaan tekijän tämänhetkistä käsitystä itsestään toimittajana ja suhdettaan työhön, annetaan lyhyet vinkit muille oman toimittajaidentiteetin rakentajille ja arvioidaan koko opinnäytetyöprosessia.</p> <p>Opinnäytetyöhön liittyvä portfolio on koottu vuosina 2015–2018.</p>	
Asiasanat ammatti-identiteetti, ammattikuva, opiskelu, toimittaja, media, sisältömarkkinointi	

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Miksi lähdin opiskelemaan toimittajaksi?.....	1
1.2	Opinnäytetyön rakenne ja tavoitteet.....	3
2	Toimittajan ammatti-identiteetti	4
2.1	Toimittajan työnkuva	4
2.2	Mikä ammatti-identiteetti ja mistä sellaisen saa?.....	6
2.3	Muuttuva työelämä muokkaa ammatti-identiteetin käsitettä	8
2.4	Median murros ja toimittajan uudet roolit.....	10
3	Opiskelu-aika ammatti-identiteetin rakentajana	13
3.1	Lähtötilanne ja omat ajatukset toimittajuudesta.....	13
3.2	Ensimmäiset työkalut toimittajan raakileen rakentamiseen.....	15
3.3	Neljä merkittävää kokemusta ammatillisen kasvun kannalta	18
4	Kypsyminen toimittajaopiskelijasta toimittajaksi.....	23
4.1	Toimittaja-minän vahvistuminen alkaa työharjoittelussa.....	23
4.2	Sisältömarkkinointi ja journalismi	24
4.3	Ensimmäiset tärkeät oivallukset työelämästä	26
5	Johtopäätökset.....	32
5.1	Minä toimittajana nyt ja tulevaisuudessa	32
5.2	Lyhyet vinkit oman toimittajaidentiteetin rakentajille	35
5.3	Opinnäytetyön ja oman oppimisen arviointi.....	35
	Lähteet.....	37
	Liitteet.....	39
	Liite 1: Tehtävä Suomalainen mediamaisema -opintojaksolle	39
	Liite 2: Muistiinpanot, osa Haastattelutekniikka ja henkilöjuttu -opintojakso.....	39
	Liite 3: Juttu Tuima.fi:ssä	39
	Liite 4: Tehtävä Aikakauslehtikerronta-opintojaksolle	39
	Liite 5: Jukka Setälän haastattelu Vepsäläisen Sisustamo-katalogissa	39
	Liite 6: Ritva Puotilan haastattelu Vepsäläisen Sisustamo-katalogissa.....	39
	Liite 7: Video K-Ruoan Youtube-kanavalle	40
	Liite 8: Video K-Ruoan Youtube-kanavalle	40
	Liite 9: Gallup-juttu Yliopiston Apteekin Uniikki-asiakaslehdessä.....	40
	Liite 10: K-Ruoka-lehden Ruokapuheita-henkilöjuttu Juhani Henrikssonista	40
	Liite 11: K-Ruoka-lehden Ruokapuheita-henkilöjuttu Majlen Fazerista	40
	Liite 12: Parhaat opit esimieheltäni Kristiina Tuormalta	40

1 Johdanto

1.1 Miksi lähdin opiskelemaan toimittajaksi?

Aloitin Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa journalismin opinnot keväällä 2015. Muistan tuolloin kuulleen monilta tutuilta onnitteluja ammattivalinnasta ja siitä, että lähdin seuraamaan isäni jalanjälkiä. Yllätyin itsekkin, että vaikka isäni on toimittaja, en ollut koskaan itse haaveillut ammatista isäni kautta.

Minusta ei nimittäin pitänyt tulla toimittajaa. Minusta piti tulla näyttelijä.

Jo lapsena esitin omakeksimiäni tarinoita, näytelmiä ja kahdenkymmenen minuutin mittaisia laulesityksiä isän videokameralle, ja kävin mummin kanssa katsomassa teatterissa lastennäytelmiä.

Yläasteella ja lukiossa vietin paljon aikaa nuorisoteatterissa, ja olin Savonlinnan Teatterin musikaalissa avustajana. Lukion jälkeen vuonna 2013, lähdin opiskelemaan näyttelijäntyötä Lahden kansanopiston teatterikoulutukseen.

Sitten tapahtui jotakin.

Keväällä 2014 valmistautuessani Teatterikorkeakoulun pääsykokeisiin, tajusin, että en halukaan tätä. Löysin itseni kirjastosta lainaamasta pääsykoekirjoja Helsingin Yliopiston viestinnän koulutusohjelmaan. En oikein edes tiedä, miksi.

Näin jälkeenpäin väitän, että aivoni olivat alitajuntaisesti napanneet muistiin sen kerran, kun sain eräästä teatterikoulun kirjoitustehtävästä hyvää palautetta, ja luokkakaverini kehotti minua kirjoittamaan lisää.

Kirjoittamaan vai?

Olin aina pitänyt kirjoittamisesta, mutta näyttelijäajatus oli ollut niin vahva, etten edes ajatellut kirjoittamista sen kummemmin. Vaikka suurimman osan lapsuudessa vietinkin Linda Lampeniuksena viulukonsertteja puukapustalla soittaen, niin kirjoitin myös tuntikausia ruutuvihkoja täyteen tarinoita ja askartelin omia sanomalehtiä.

Myöhemmin lukiossa nautin äidinkielen tuntien tyhjästä konseptipapereista, jotka odottivat tulevansa kirjoitetuksi täyteen tekstiä.

Olin päässyt noin puoleen väliin viestinnän pääsykoekirjoja, kun läimäytin kirjan kiinni. Aiheet kiinnostivat, mutta en nähnyt itseäni pitkillä luennoilla ja nenä kiinni tenttikirjoissa. Halusin päästä haastattelemaan, kirjoittamaan, seisomaan mikki kourassa videokameran eteen. Miksi yhtäkkiä halusin jotakin tällaista? Entä missä sellaista pääsisi tekemään?

Teatterikorkeakoulun pääsykokeet kuitenkin lähenivät ja nämä ajatukset häipyivät hetkeksi.

Muistan sen hetken, kun istuin lattialla Teatterikorkeakoulun pääsykoehuoneessa tuomari-riston edessä huutamassa. Annetun pääsykoetehtävän lisäksi tuntui, kuin olisin oksentanut verbaalisesti ja henkisesti pääsykoehuoneen lattialle koko kevään: muuttuneet ammattihaaveet ja epävarmuuden tulevasta.

Kun kävelin huoneesta pois, suljin oven, kävelin muiden kokelaiden ohi käytävään, ja minusta tuntui, että suljin samalla oven myös näyttelijänhaaveille. Kävelin, kävelin ja kävelin. Yllätyksekseni olo ei ollutkaan enää musertava vaan helpottunut.

Kun koulu Haaga-Heliassa sitten alkoi, en vielä silloinkaan oikeastaan haaveillut toimittajan ammatista. Jollakin kummallisella tavalla olin vain päätynyt journalismin koulutusohjelmaan ja siellä oleminen tuntui yhtäkkiä juuri oikealta.

Koko kouluajan olen pohtinut paljon sitä, millainen toimittaja voi olla. Mikä toimittaja edes on? Jos saisin näytelmässä roolihaamokseni toimittajan, millainen se olisi? Millaisia stereotyyppioita toimittajiin liitetään? Mitä ihmisille tulee mieleen sanasta 'toimittaja'?

Koulun edetessä ajatukset syvenivät. Miten toimittaja toimii haastattelutilanteissa? Entä miten kannattelee vaikeat tilanteet ja oman uskottavuutensa? Millainen on oma ammatti-identiteetti? Entä milloin oikeasti voin sanoa olevani toimittaja?

Tuntuu siis luonnolliselta tehdä opinnäytetyöni portfoliomuotoisena ja tästä aiheesta, jota olen itse käynyt läpi viimeiset neljä vuotta.

Tämä opinnäytetyö on henkilökohtainen kuvaus siitä, miltä tuntuu kurkistaa toimittajuuden verhon toiselle puolelle. Verhon takana on vielä paljon läpikäytävää, mutta kurkistus on jo alku. Koska ilman alkua ei ole mitään, mistä jatkaa.

1.2 Opinnäytetyön rakenne ja tavoitteet

Kokosin Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa tekemistäni koulutehtävistä sekä koulun ohella tehdyistä töistä portfolion. Valikoin portfolioon sellaisia esseitä, muistiinpanoja ja työnäytteitä, jotka olen kokenut merkittäviksi oman toimittajaidentiteetini rakentumisessa. Työni tavoitteena on selvittää, millainen ammatti-identiteetti minulla toimittajana tällä hetkellä on, ja mitkä kaikki asiat ovat neljän kouluvuoden aikana sen rakentumiseen vaikuttaneet. Valmistumisen kynnyksellä haluan selvittää itselleni, mistä oma toimittajuus alkoi, millainen toimittaja olen nyt ja millainen haluan jatkossa olla.

Opinnäytetyöni teoriaosuudessa käsittelen yleisesti ammatti-identiteetin muodostumista ja siihen liittyviä käsitteitä, sekä journalismin murrosta ja sen vaikutusta toimittajan rooliin ja toimenkuvaan.

Portfolio-osuudessa käyn läpi omaa tarinaani toimittajaopiskelijasta toimittajaksi. Vaikka olen vasta urani alussa ja toimittajan roolissa on vielä paljon sisäistettävää, koen silti, että näiden neljän opiskeluvuoden aikana olen ottanut ne merkittävimmät ensiaskeleet kohti toimittajuutta.

Opinnäytetyössäni käyn läpi liitteiden avulla tärkeimpiä ja olennaisimpia asioita, jotka ovat rakentaneet omaa ammatti-identiteettiäni opiskelujen aikana. Nämä hetket ovat esimerkiksi haastattelutilanteita, tärkeitä oivalluksia esseitä kirjoittaessa, mieleen jääneitä luentoja ja kirjoitettuja juttuja.

Opinnäytetyö alkaa aiheeseen herättelevällä johdannolla, jonka jälkeen esittelen työni ja sen tavoitteet. Luku kaksi on opinnäytetyöni teoriaosuus, jossa pureudun ammatti-identiteettiin, yleisesti toimittajuuteen sekä näihin liittyviin käsitteisiin. Mikä edes on toimittaja? Miten ammatti on muuttunut? Millainen on tulevaisuuden toimittaja?

Kolmannessa luvussa käsittelen koulun ja opintojen roolia ja merkitystä ammatti-identiteetin rakentumisessa. Luku neljä käsittelee kypsymistäni toimittajaopiskelijasta toimittajaksi ja sitä, miten ammatillinen identiteetti kehittyy työelämässä. Luvut kolme ja neljä ovat produktiosan esittelyä eli keskityn niissä käymään tarinaani läpi erilaisten liitteiden avulla.

Viidennessä luvussa pohdin sitä, millaisena toimittajana koen itseni nyt ja millaisia ajatuksia minulla on tulevaisuudesta. Lisäksi annan lyhyet vinkit muille oman toimittajaidentiteetin rakentajille ja arvioin opinnäytetyötäni ja koko prosessia opinnäytetyön takana.

2 Toimittajan ammatti-identiteetti

Tässä luvussa käsittelen yleisesti ammatti-identiteetin käsitettä sekä sitä, miten ammatti-identiteetti rakentuu ja mitkä asiat siihen vaikuttavat. Pureudun luvussa myös toimittajan työnkuvaan, median murrokseen sekä toimittajan uusiin rooleihin, ja siihen miten nämä asiat vaikuttavat ammatti-identiteettiin.

2.1 Toimittajan työnkuva

Toimittajat työskentelevät pääosin sanoma-, aikakaus- ja muiden lehtien toimituksissa sekä muissa medioissa, ja kirjoittavat juttuja sekä etsivät tietoa, tekevät haastatteluja ja ideoivat. Ammatissa vaaditaan tiedonhakutaitoja, sujuvaa kirjallista ilmaisua sekä vuoro-vaikutustaitoja. Työhön voi kuulua myös valokuvausta, lehden ulkoasun suunnittelua sekä taittoa. (Ammattinetti 2018.)

Ammattikunnan edustajia kutsutaan usein toimittajiksi tai journalisteiksi. Termien virallisilla merkityksillä on kuitenkin pieni ero.

Arkikielessä toimittajalla usein tarkoitetaan pelkästään kirjoittavaa journalistia, erotukseksi esimerkiksi koko toimitustyötä vastaavasta päätoimittajasta tai aineistoja käsittelevästä toimitussihteeristä. Journalisti taas voidaan nähdä ammatilliseksi yleisnimikkeeksi kaikille journalistista työtä tekeville. (Kuutti 1994, 35.)

Journalisti voi myös tehdä journalismia esimerkiksi valokuvaamalla, videokuvaamalla tai puhetyöläisenä radiossa tai televisiossa.

Kaikkea journalistista työtä valvoo tiedotusvälineiden kustantajien ja toimittajien perustama elin, Julkisen sanan neuvosto (JSN), ja journalistin työtä ohjaavat Journalistin ohjeet.

Journalistin ohjeet koskevat kaikkea journalistista työtä ja niiden tavoitteena on tukea sananvapauden vastuullista käyttämistä joukkoviestimissä sekä edistää ammattieettistä keskustelua. (Julkisen sanan neuvosto, 2018a)

Toimittajan ammatti on julkinen ammatti. Toimittaja käyttää yhteiskunnassa valtaa ja toimittajan teoilla voi olla yhteiskunnassa merkittäviä vaikutuksia. Usein toimittaja pääsee myös työssään näkemään ja kokemaan asioita, joita niin sanotusti tavallinen kansalainen ei arjessaan pääse. (Jaakkola 2013, 25.)

Työn julkisuus myös näkyy konkreettisesti siinä, että työtä tehdään julkisilla paikoilla, esimerkiksi gallup-haastatteluja tehdään usein kaduilla tai kauppakeskuksissa.

Ammatinharjoittajina toimittajia kutsutaan reflektiivisiksi. Tämä tarkoittaa sitä, että työsäään toimittaja kykenee jatkuvasti pohtimaan toimintaansa ja kehittämään sitä tekemiensä huomioiden tai kokemusten perusteella. (Jaakkola 2013, 36.)

Työ vaatii laajasti monenlaista osaamista ja jatkuvaa kehittymistä. Usein puhutaankin siitä, että toimittaja on hyvä osata tai edes ymmärtää kaikilta osa-alueilta jotakin vähän.

Keskeistä työnkuvassa on hahmottaa ja muodostaa suhde itseensä, ympäröivään maailmaan ja yhteiskuntaan, tietoon, välineeseen eli mediaan sekä omaan ammattikuntaan. (Jaakkola 2013, 37.)

Edellä mainittujen toimittajan työnkuvan piirteiden vuoksi ammatti-identiteetin merkitys ja sen ymmärtämisen tärkeys ammatissa korostuu.

Vaikka toimittajan odotetaan osaavan jokaiselta osa-alueelta jotakin vähän, on alalla alettu samaan aikaan puhua enemmän siitä, että toimittajan on hyvä valita kiinnostuksen kohteidensa ja vahvuksiensa mukaan jokin aihepiiri, jossa erikoistua ja kehittää itseään.

Aiemmin toimittajat ovat olleet poliittisesti sitoutuneita yleistoimittajia ja vielä viime vuosisadan alussa journalistinen erikoistuminen oli harvinainen ilmiö. (Jaakkola 2013, 25.)

Nykypäivänä monet toimittajat tekevät edelleen töitä laajasti eri aiheista sekä monikanavaisesti eri alustoille. Silti usein toimittajien täytyy tehdä valinta siitä, mikä on oma väline, jolla työtä tekee, esimerkiksi sanomalehti tai radio, sekä mihin journalismin lajiin erikoistuu eniten.

Siksi on olemassa esimerkiksi erikseen politiikantoinimittajia, rikostoinimittajia, radiotoimittajia ja datajournalisteja. Journalismin kentällä moninaisuus ja erikoistuminen on rikkaus ja erilaisille tekijöille on tarvetta.

Journalismin monimuotoisuus tarjoaa itsensä toteuttamisen mahdollisuuksia hyvin monenlaisille persoonille. Aikaansa seuraavalle, tiedonnälkäiselle ja nopealle reagoijalle sopii uutistoimittajan työ ja merkityksiin syventyvä maailman analysoija voi kokea pitkien reportaasien kirjoittamisen omaksi lajikseen. Tarkkanäköinen ihmistuntija taas voi löytää paikkansa henkilöjournalismin tekijänä. (Jaakkola 2013, 27.)

Jokainen toimittaja rakentaa joko tiedostaen tai tiedostamattaan itselleen ammatillisen profiilin. Erikoistumalla johonkin ja kehittämällä oman tunnistettavan työtavan, voi luoda omalle tyylille ja ammattitaidolle kysyntää työmarkkinoilla. (Jaakkola 2013, 39.)

Oman ammatillisen roolin ja profiilin luominen on osa ammatillisen identiteetin rakentamista ja siksi tärkeä osa toimittajan työtä. Ammatti-identiteetti on läsnä toimittajan jokapäiväisessä työssä.

2.2 Mikä ammatti-identiteetti ja mistä sellaisen saa?

Anneli Eteläpellon ja Jussi Onnismaan toimittamassa aikuiskasvatuksen 46. vuosikirjassa ”Ammatillisuus ja ammatillinen kasvu”, eri aikuiskasvatuksen asiantuntijat tarkastelevat artikkeleissaan ammatillisuutta, muun muassa ammatti-identiteetin näkökulmasta.

Mitä ammatillinen identiteetti oikeastaan edes tarkoittaa? Anneli Eteläpelto ja Katja Vähäsantanen vastaavat kysymykseen tekstissään muun muassa seuraavasti:

Ammatillisella identiteetillä ymmärretään elämänsisällönsä perustuvaa käsitystä itsestä ammatillisena toimijana: millaiseksi ihminen ymmärtää itsensä tarkasteluhetkellä suhteessa työhön ja ammatillisuuteen sekä millaiseksi hän työssään ja ammatissaan haluaa tulla. Ammatilliseen identiteettiin kuuluvat myös käsitykset siitä, mihin ihminen kokee kuuluvansa ja samaistuvansa, mitä hän pitää tärkeänä sekä mihin hän sitoutuu työssään ja ammatissaan. Siihen sisältyvät lisäksi työtä koskevat arvot ja eettiset ulottuvuudet sekä tavoitteet ja uskomukset. (Eteläpelto & Vähäsantanen 2008, 26.)

Ammatillinen identiteetti voidaan siis käsittää jokaisen ihmisen henkilökohtaiseksi ja koko elämän ajan muuttuvaksi ja kehittyväksi asiaksi.

Koska ammatillisen identiteetin kehittyminen on jokaisen yksilöllinen prosessi, ei sen rakentamiseen ole mitään yksiselitteistä vastausta. Esimerkiksi edellä mainitun ammatti-identiteetin määritelmän ja siihen liittyvien aiheiden avulla jokainen ammatinharjoittaja voi kuitenkin yrittää hahmottaa omaa ammatillista identiteettiään ja sitä myöten myös kehittää sitä.

Eri ammattialoilla on usein tiettyjä yleisiä sääntöjä ja eettisiä periaatteita, jotka joko tiedostetusti tai tiedostamatta vaikuttavat henkilön ammatti-identiteetin kehitykseen.

Journalistiseen professioniin liitetään perinteisesti sellaisia normeja ja arvoja, kuin autonomia, yleisön palvelu, objektiivisuus, välittömyys, eettisyys, tiedon jakaminen ja julkisen keskustelun alustana toimiminen. (Lehtonen 2013, 51.)

Suomessa journalistien konkreettisimmiksi säännöiksi ja eettisiksi periaatteiksi voidaan lukea Journalistin ohjeet.

Journalistin ohjeista on käytetty jopa termiä ”toimittajan Raamattu”. Ajatus termin takana on periaatteessa oikea: että Journalistin ohjeet olisivat toimittajalle ikään kuin pyhä kirja tai säännöstö, jota voi pitää ohjenuorana työssään. Ohjeita ei ehkä tiedostaen ajatella päivittäin, vaan ne ovat kuin toimittajan sisäänrakennettu ominaisuus ja hehkuvat toimittajan tekemässä työssä joka hetki.

Koska ammatti-identiteetin rakentumiseen ei ole yksiselitteistä vastausta, on sitä yritetty hahmottaa tutkimalla eri ammattialoilla työskentelevien ihmisten urapolkuja ja peilata aihetta heidän kokemusten kautta.

Pauliina Lehtonen on haastatellut kirjassaan ”Itsensä markkinoijat. Nuorten journalistien urapolut ja yksilöllistyvä työelämä”, urapolkujensa alussa olleita alle 35-vuotiaita nuoria journalisteja muun muassa juuri ammatti-identiteettiin liittyvistä kysymyksistä. Kirja pohjautuu Tampereen yliopiston Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus Cometin tutkimushankkeeseen.

Tutkimuksessa selvisi, että kaikille haastateltaville oli jo muodostunut vahva ammatillinen identiteetti, ja osa toimittajan ammattitaidolle asetetuista määreistä ja vaatimuksista oli opittu jo toimittajakoulutuksessa. (Lehtonen 2013, 53.)

Oman ammatillisen identiteetin etsimisen ja rakentumisen, voidaan siis sanoa alkavan jo koulussa ammattiopintojen aikana. Opinnot ja opinahjo ovat tärkeässä roolissa jokaisen ammatillisen kehityksen alkumetreillä, sillä siellä opiskelija luo, joko alitajunteisesti tai tiedostetusti, pohjan omalle ammatilliselle identiteetilleen.

Monet haastateltavat kokivat, että toimittajan identiteetti on läsnä koko ajan, myös yksityiselämän puolella. Toimittajan työ koettiin jonkinlaiseksi elämäntavaksi tai kutsumusammattiksi, jossa ammatillinen identiteetti limittyy henkilökohtaiseen identiteettiin. (Lehtonen 2013, 55-56.)

Joidenkin haastateltavien mielestä toimittajan työ muistutti jopa taiteilijan työtä; siitä ei voi täysin irtautua kotona työpäivän jälkeen, vaan koko ajan pitää olla ns. "hereillä" ja seurata mahdollisia uusia ilmiöitä ja kerätä ylös hyviä juttuideoita. (Lehtonen 2013, 55-56.)

Koska ammatillinen ja henkilökohtainen identiteetti limittyvät osittain keskenään, etenkin toimittajan luovassa ja julkisessa ammatissa, on oleellista pohtia sitä, millainen suhde itsellä on työhön ja omaan ammattiinsa, ja missä näiden kahden identiteetin välillä kulkee jonkinlainen raja.

Ammatti-identiteettiin vaikuttavat laajasti monet työelämän, mutta myös henkilökohtaisen elämän osa-alueet ja kokemukset.

Ammatti-identiteetti voidaan nähdä koko elämän ja uran mittaisena projektina. Se kehittyy, täydentyy ja osittain voi jopa muuttaa muotoaan työuran aikana. Muutokset ajassa, yhteiskunnassa ja ammattialoilla vaikuttavat siihen, että koko käsite muuttuu.

2.3 Muuttuva työelämä muokkaa ammatti-identiteetin käsitettä

Kun ammatilliset roolit muuttuvat ja toimenkuvat laajenevat, muuttuu myös käsite ammatillisesta identiteetistä.

Identiteetin sekä ammatillisen identiteetin käsite on muuttunut radikaalisti. Ennen identiteetti käsitettiin yhtenäisenä ja suhteellisen vakaana, koko elämän samankaltaisena pysyvänä asiana, kun taas nykyään identiteetti mielletään ennemminkin jatkuvasti eri elämänvaiheiden, tilanteiden, kokemusten ja ympäröivien ihmisten mukaan sopeutuvaksi ja muuttuvaksi. (Eteläpelto & Vähäsantanen 2008, 26.)

Ammatillisen identiteetin käsitteen muutokseen vaikuttaa juuri yhteiskunnan ja työelämän muutos. Nykyään vaihdetaan yhä useammin ammattia kuin ennen pysyteltiin yhdessä ammatissa koko elämä. Nyt ammatillinen moniosaaminen korostuu ja ammatilliset rajat ylittyvät, sekoittuvat ja hälvenevät. Jatkovaa muuntautumiskykyä ja uuden oppimista vaaditaan työntekijältä koko ajan. (Eteläpelto & Vähäsantanen 2008, 27)

Ammatillisten rajojen ylittyminen, sekoittuminen ja hälveneminen näkyy siinä, että jo nyt, mutta etenkin tulevaisuudessa, toimittajan työnkuva laajenee ja toimittajalähtöinen henkilö voi työskennellä laajemmin viestinnän kentällä.

Yhteiskunnan ja työelämän muutosten vuoksi ammatti-identiteetti koetaan joskus myös ongelmalliseksi ja ristiriitaiseksi. Joillekin työntekijöille vahvaksi kehittynyt ammatti-identiteetti voi olla jopa rasite, joka hidastaa työpaikan vaihtamisessa ja uuden oppimisessa. (Eteläpelto & Vähäsantanen 2008, 27)

Toisaalta taas itsetutkiskelu ja käsitys itsestä ja omasta suhteesta työhön, ovat entistä tärkeämpiä piirteitä. Monilla aloilla palkkatyö on entistä yrittäjämäisempää, mikä edellyttää oman identiteetin rakentamista ja aktiivista toimijuutta, sekä oman osaamisen tunnistamista ja sen markkinointia. (Eteläpelto & Vähäsantanen 2008, 27)

Tästä hyvänä esimerkkinä, etenkin media-alalla, on nykyään paljon puhuttu itsensä brändääminen eli se, että toimittajan pitäisi olla itsessään kiinnostava brändi ja ”tuote”.

Henkilöbrändäys on noussut viime aikoina yhdeksi työelämän kasvavaksi trendiksi. Sillä viitataan juuri ”minuuden markkinointiin”, jolla pyritään saamaan tunnustusta ja parempia työmahdollisuuksia sekä parantamaan omaa asemaa työelämässä. Brändäys nivoutuu työelämän muutoksiin. Työelämän epävarmuus nähdään pitkälti yksilön ongelmana, josta voi selviytyä kehittämällä itsestään houkuttelevan työntekijän. (Lehtonen 2013, 80.)

Itsensä brändääminen herättää kirjaviakin mielipiteitä. Kun jotkut kokevat sen luontevana ja helppona, kokevat toiset sen ahdistavana ja epäluontevana asiana, joka tuo lisää paineita jo muutenkin vaativalle alalle.

Lehtosen tutkimuksen mukaan nuoret journalistit pitivät brändäämistä nykyajan ilmiönä, joka vaikuttaa journalistiseen alaan monin eri tavoin. Brändäys koettiin toimittajan työssä olevan läsnä yleisösuhteen lujittamisena, kirjoittamisen tyylikeinona sekä oman toimittaja-profiilin luomisena. (Lehtonen 2013, 81.)

Nuoret journalistit kokivat brändäyksen tapana tuoda toimittajia ja yleisöä lähemmäs toisiinsa sisällöillä, joissa toimittajat esiintyvät aiempaa vahvemmin omina persooninaan. Brändäystä pidettiin myös toimittajan tunnistettavana tavaramerkkinä tai maneerina, joka näkyy esimerkiksi toimittajan kirjoitustyyliin. Toimittajan nimen ja persoonan esiin tuomista voitiin pitää joidenkin juttujen kohdalla takeena laadusta ja luotettavuudesta. (Lehtonen 2013, 83.)

Itsensä brändääminen on ikään kuin yksi työkalu, joka voi auttaa oman ammatti-identiteetin ja työroolin rakentamisessa. Ja koska brändääminen vaatii itsetutkiskelua, voi sen

avulla myös hahmottaa paremmin sekä omaa henkilökohtaista että ammatillista roolia: mikä niissä on yhteistä, mikä erilaista.

Brändäämistä ja toimittajan oman ammatti-identiteetin kehittymistä tukee myös erikoistuminen työssä johonkin tiettyyn journalismin työmuotoon sekä niin sanottuun lajiin. Tämä tarkoittaa sitä, että toimittaja tekee valintoja, haluaako tehdä töitä radiotoimittajana vai verkkotoimittajana, ja keskittykö hän enemmän esimerkiksi urheilujournalismiin vai kulttuurijournalismiin.

Valinnat ohjaavat toimittajaa kohti omaa työprofiilia sekä sitä, millaiseksi hän haluaa ammatillisena toimijana tulla.

2.4 Median murros ja toimittajan uudet roolit

Median ja viestinnän kenttää on puhuttanut paljon median murros, josta on usein puhuttu negatiivissävytteisesti. Tämä on saanut alan tulevaisuuden näyttämään synkältä ja rikkonaiselta.

2000-luvun alusta lähtien puhe journalismin kriisistä on kiihtynyt. (Väliverronen 2009, 7.)

Kriisissä näyttävät olevan sanomalehdistön talous, josta esimerkkinä laskevat levikkimäärät, sekä journalismin uskottavuus ja laatu. Monet puhuvat muun muassa journalismin kaupallistumisesta ja viihteellistymisestä. Lisäksi internet, sen helppoudessaan ja nopeudessaan, haastaa perinteisiä uutismedioita. (Väliverronen 2009, 13.)

Journalismin murrokseen vaikuttavat ja sitä edesauttavat muun muassa kilpailun kiristymisen ja taloudelliset paineet. Internetin nopeus ja halpuus on saanut aikaan sen, että toimintaa on pitänyt tehostaa: on tehtävä enemmän uutisia vähemmällä väellä ja saman toimittajan versioitava juttuja eri välineisiin. Kiire ja aikataulullinen paine näkyvät journalismissa laadun heikkenemisenä. (Väliverronen 2009, 13.)

Oman mausteensa soppaan tuovat myös mediakentän uudet toimijat. Esimerkiksi pr-toimistot ja muut suhdetoiminnan ammattilaiset tuottavat journalismin kentälle uusisilta näyttävää aineistoa. Ammattimaista journalismia haastaa myös kansalaisjournalismi eli tavalliset kansalaiset, bloggarit ja verkkoyhteisöt. Nämä kaikki tuottavat uutisia, keskustelua ja kommentteja ilman ammattimaisen journalismin virallisuutta. Entisistä median kuluttajista on siis tullut aktiivisia sisällöntuottajia. (Väliverronen 2009, 14.)

Muutokset ja murrostila mediakentällä heijastuvat myös toimittajan työhön ja ammattirooliin. Se, millaiseksi ammattikunta on ennen käsitetty, tulee muuttumaan, ja vanhan perinteisen toimittajan rinnalle kehittyy niin sanotusti uusia tapoja olla toimittaja. Murroksen vaikutukset ja muutokset kohdistuvat viimeisimpänä toimittajuuden ytimeen eli ammatti-identiteettiin.

Median murros näkyy toimittajan työssä jo nyt. Moniosaaminen ja jatkuva muuntautumiskyky korostuvat, mikä tarkoittaa käytännötyössä esimerkiksi sitä, että yhdelle toimittajalle annetaan yhä enemmän vastuualueita.

Nykytoimittajan pitäisi olla alan suvereeni moniottelija: kirjoittamisen lisäksi toimittajalta saatetaan usein vaatia taitoja olla myös toimituksen valokuvaaja, videokuvaaja, leikkaaja, taittaja ja koodari. Tai ainakin hänen pitäisi ymmärtää kattavasti näitä osa-alueita ja käyttää niitä hyödyksi työssä.

Nyky maailmassa valokuvaava ja taittava toimittaja on usein työmarkkinoilla kirkaasti etulyöntiasemassa.

Tulevaisuudessa toimittajan työnkuva ja asema tulee olemaan erilainen ja moninaisempi kuin perinteisen toimittajan. (Jaakkola 2013, 31.)

Joukkoviestinnän raja-aitojen madaltuessa, journalistisille taidoille löytyy todennäköisesti käyttöä laajemmalla kentällä, ja toimittajan valmiudet hankkinut henkilö voi hyödyntää journalistista osaamistaan ja taitoaan myös muilla viestinnän osa-alueilla. (Jaakkola 2013, 31.)

Sen lisäksi, että toimittajan arkinen työnkuva laajenee, voi toimittajataustainen henkilö jatkossa työskennellä laajemmin media-alan ammattilaisena, esimerkiksi tiedottajana tai sisällöntuottajana markkinoinnin parissa.

Digitalisaatio ja teknologian kehitys ovat saaneet muun muassa aikaan sen, että yrityksillä ja brändeillä on nykyään käytettävänä useampia eri kanavia, joiden kautta viestiä kuluttajille sekä olla vuorovaikutuksessa heidän kanssaan. (Pihlaja 2018, 54.)

Erilaisten sisältöjen merkitys on vahvistunut ja niistä on tullut tärkeä osa liiketoimintaa. Yritykset haluavat luoda mielenkiintoista, laadukasta ja kuluttajaa palvelevaa sisältöä esimerkiksi asiakaslehtien, verkkoartikkelien, Instagram-kuvien tai Youtube-videoiden muodossa.

Tarvetta hyvälle sisällöille ja niiden tekijöille on aiempaa enemmän ja tutkimuksen tulokset kertovat, että viestinnän alalle palkatut journalismitaustaiset henkilöt ovat journalistisella ammattiosaamisellaan vastanneet tähän tarpeeseen. (Pihlaja 2018, 55.)

Journalistin vahvuuksiksi viestinnän alan töissä on koettu vahva sisältöosaaminen, johon kuuluu kirjoitustaito ja nopea tekstin tuottaminen, kohderyhmien hyvä tuntemus sekä kyky hahmottaa asiakokonaisuuksia ja muodostaa niistä johtopäätöksiä. Myös journalistin tarinankerronnallisia keinoja, hyvää paineensietokykyä ja sopivaa kriittisyyttä on pidetty arvokkaina ominaisuuksina niin yritys-, organisaatio- kuin markkinointiviestinnässä. (Pihlaja 2018, 55-56.)

Joillekin journalisteille median murros voi siis näyttäytyä positiivisena asiana, joka luo alalle ja omalle osaamiselle uusia työ- ja erikoistumismahdollisuuksia.

3 Opiskeluaika ammatti-identiteetin rakentajana

Tässä luvussa pureudun oman toimittajuuteni alkumetreihin eli siihen, miten ammatti-identiteettini on alkanut kehittyä jo koulussa opintojeni aikana. Nostan esiin kouluajan keskeisimmät hetket, kokemukset ja työnäytteet, jotka olen kokenut konkreettisiksi ja merkittäviksi oman toimittajuuteni rakentumisessa. Kaikki luvussa mainitut kurssit ja opinnot on tehty Haaga-Helia ammattikorkeakoulun journalismin koulutusohjelman OPS14-opetussuunnitelman mukaisesti. (Haaga-Helia 2018.)

3.1 Lähtötilanne ja omat ajatukset toimittajuudesta

Melkein koko kouluajan olen pohtinut sitä, millainen toimittajan rooli oikein on ja miten minun täytyy se omaksua.

Kuvittelin aluksi, että ammatin pitää olla jonkinlainen omasta persoonastani erillään oleva osa, johon pukeudutaan kuin takkiin ennen työtilannetta. Luultavasti teatteritaustani takia, lähdin koulun alussa alitajuntaisesti pohtimaan toimittajuutta sen kautta, millainen toimittaja olisi roolihahmona, ja mitä piirteitä hahmolla pitäisi olla.

Vierastin pitkään sanaa 'toimittaja', enkä ole omaksunut sitä täysin omakseni vieläkään. Vaikka sanan merkitys ja sisältö tuntuu omalta, on itse sanassa omaan korvaani vanhanaikainen sävy. Sana toi vielä pitkään mieleeni miestoimittajan, joka on noin 40-vuotias, Sherlock Holmesmainen hattupää, esittää pari tiukkaa kysymystä ja kirjaa vastaukset tiukasti ranskalaisin viivoin ruutuvihkoonsa.

Sitten olin minä: parikymppinen lapsenkasvoinen vaaleahiuksinen tyttö, joka meni haastattelupaikalle ainakin tuntia ennen, joi hätäisenä kupin kahvia ja poltti suunsa, asetti puoli tuntia nauhuria ja vihkoa pöydälle mahdollisimman ammattimaiseen asentoon ja yritti loput ajasta istua tuolissa mahdollisimman rennonnäköisesti, vaikka niskaa hiosti, koska minä hetkenä hyvänsä piti olla valmis kysymään uskottavasti kalastuskysymyksiä 45-vuotiaalta mieheltä.

Pähänpintymäni ja mielikuvani toimittajasta ei ole täysin utopistinen, sillä se juontaa juurensa historiaan, mutta myös siihen, miten toimittajan ammatti on kuvattu elokuvissa, teatterissa ja kirjallisuudessa.

Yhteiskunnallisen ja näkyvän toimittajan ammatti on kuvattu populaarikulttuurissa muun muassa boheemina taiteilijasieluna, sankarillisena skruppimetsästäjänä tai oikeudentuntoisena epäkohtien paljastajana, joka intohimoisesti taistelee paremman maailman puolesta. (Jaakkola 2013, 25.)

Toimittajia on myös kutsuttu alun perin lehti- tai sanomalehtimiehiksi. (Jaakkola 2013, 25.)

Kun sitten aloin ymmärtää, että toimittajan ammatti ei ole erillinen roolihahmo, vaan työminä ja henkilökohtainenminä sekoittuvat, kiinnostuin siitä, mitä toimittaja sitten saa tai ei saa olla.

Kuinka paljon saan olla minä? Saanko minä olla toimittajana persoonallinen? Saanko puheutua töihin tai haastattelutilanteeseen esimerkiksi bändipaitaan, jos tekisin niin vapaaajallani? Voinko kirjoittaa muistiinpanoja tietokoneella, jos se tuntuu minusta hyvältä vai onko se epäuskottavaa tai epäammattimaista?

Olenko etäinen ja kylmä raportoija vai voinko olla haastateltavalle jollain tavalla kaverillinen ja inhimillinen hahmo? Saanko esimerkiksi sanoa pitäväni haastateltavan vaatteista vai onko se liikaa? Mielikuvieni hattupäinen toimittaja ei ainakaan koskaan kehuisi kenenkään paitaa.

Kun olin pohtinut sitä, millainen toimittaja olisin, kiinnostuin seuraavaksi siitä, mitä toimittajana voisin tehdä. Opintojeni alusta lähtien olin kiinnostunut niin sanotuista toimittajan uusista rooleista ja siitä, mitä muuttuva mediakenttä toisi mukanaan.

Etenkin koulussa paljon puhuttanut median murros ja toimittajan laajeneva työnkuva näyttäytyi minulle alusta lähtien pääosin neutraalimpana asiana, ei niinkään negatiivisena. Oma työtulevaisuuttani ja työllistymistä silmällä pitäen, media-alan murroksen tuoma mediakentän laajentuminen ja ammattirajojen sekoittuminen tuntui enemmänkin positiiviselta, virkistävältä ja tervetulleelta muutokselta.

Opintojen alkumetreillä, vuonna 2015, olen kirjoittanut median murroksesta Suomalainen mediamaisema -kurssin esseessä seuraavasti:

”On luonnollista, että se, mikä toimi vuosia sitten, ei välttämättä pelitä enää tänä päivänä. Murrosvaiheet ovat aina hankalia, mutta eivät kestä ikuisesti. Pian löydämme journalismin uuden suunnan, jota seuraamme taas seuraavaan murrokseen asti.” (Liite 1)

Olen myös opintojeni ensimmäisellä viikolla, Johdatus opiskeluun -kurssin Oma tarinani -esseessä kirjoittanut, että ”toivon, että valmistuessani osaan monia journalismin osa-alueita hyvin ja pystyn tekemään töitä joko toimittajana, tai suuntautua johonkin toiseenkin alan ammattiin. Tavoitteena on kuitenkin päästä tekemään mielekästä työtä, josta nautin ja jota rakastan.”

Kouluaikana takaraivossani minulla oli koko ajan tunne siitä, että tulisin toimittajana tekemään jotakin sellaista, mistä ei välttämättä vielä edes kunnolla alalla tiedetä. Muistan kaivanneeni kuumeisesti esimerkkejä siitä, mitä kaikkea toimittajana voi nykymaailmassa oikeastaan tehdä.

Ensimmäisen konkreettisen esimerkin sain sitten vihdoin, kun menin työharjoitteluun. Se oikeastaan avasi silmäni koko alalle, käynnisti oman ammatti-identiteetin varsinaisen kehittymisen sekä aloitti ensimmäisen virallisen luvun toimittajan urallani. Ja niin kuin koulutaipaleeni alussa, syntyivät samalla myös uudet ajatukset siitä, mikä toimittaja oikein on. Työharjoitteluuni pureudun syvemmin luvussa 4.3.

3.2 Ensimmäiset työkalut toimittajan raakileen rakentamiseen

Jo hyvin varhaisessa vaiheessa koulun alussa meitä kehoitettiin sisäistämään ja omaksumaan se, että olemme ja tulemme olemaan toimittajia.

Monet oman vuosikurssini opiskelijat liittyivät melko heti koulun alun jälkeen Journalistiliittoon ja hankkivat Pressi-kortin. Itse en pystynyt. Se tuntui äärimmäisen utopistiselta ja omituiselta ajatukselta, sillä en vielä tuolloin kokenut kuuluvani millään tasolla toimittajien ammattiryhmään. Koin olevani vielä ikään kuin toisella puolella, olin lukija ja sisältöjen kuluttaja. Luin paljon naistenlehtiä, pidin äidinkielestä, kiinnostavista ihmisistä ja tarinoista, jotka inspiroivat, herättivät tunteita ja ennen kaikkea viihdyttivät.

Opintojen alussa toimittajan ammatin julkisuus oli haastava omaksua. Sydän hakkasi, kun meidät laitettiin ensimmäisillä kouluviikoilla kadulle kameran ja mikin kanssa haastattelemaan ihmisiä. Tai kun harhailin yksin lumisateisessa Pasilassa kuin peura ajovaloissa, etsimässä haastateltavia gallupiin.

Se, että ei tuntenut olevansa toimittaja tai omaavansa minkäänlaista ammatti-identiteettiä, oli koulun alussa riipivää ja kokonaisvaltaista. Oli vain ikään kuin laitettava ravihevosen laput silmille ja luotettava siihen ajatukseen, että minä olen toimittaja ja sivuutettava to-

tuus. Näin jälkepäin ajateltuna juuri koulutusohjelman käytännönläheisyys oli korvaamatonta oman ammatillisen kasvun kannalta, sillä olen ollut aina ihminen, joka oppii parhaiten tekemällä – usein myös kantapään kautta.

Haparoinnista ja julkisen ammattiroolin huterasta omaksumisesta ei olisi päässyt eteenpäin ilman koulutusohjelmamme opettajia. Koen itse, että opettajien antama tuki, kannustus ja henkinen eteenpäin tuuppiminen sopivassa suhteessa, ovat olleet kaikista tärkeimpiä asioita oman ammatti-identiteetin rakentamisen kannalta, mitä olen opinnoissani saanut.

Se, että untuvikkomainen toimittajan alku saa opettajalta henkilökohtaista apua, huomiota ja loputtomalta tuntuva ymmärrystä epävarmuudelleen, on äärimmäisen tärkeää uran alussa. Se, että palautteen jälkeen ja töiden lomassa voi hieman jopa naureskella opettajan kanssa oman epävarmuuden koomisuudelle, kuvastaa ja tiivistää mielestäni jotain kaikkein oleellisinta ja hienointa Journalismin koulutusohjelmassa kokemastani oppilaan ja opettajan välisestä suhteesta.

Minulle henkilökohtaisesti tärkeimmät kurssit opinnoista ovat olleet kaikki Journalistin työ - opintokokonaisuudet. Näillä opintokokonaisuuksilla olen oppinut kaikki tärkeimmät journalismin perusasiat, kuten Journalistin ohjeet, arvot ja eettiset näkökulmat, jotka toimivat pohjana sekä ammatti-identiteetilleni että kaikelle käytännön tekemiselle työssä.

Oman toimittajuuden rakentamisen kannalta, koin aika ajoin hankalaksi sen, että opinnot painottuivat hyvin paljon sanomalehtitoimittamiseen sekä yhteiskunnallisiin talous- ja politiikka-aiheisiin. Väitän, että koulutuksen yhteiskunnallisten aiheiden painotus juontaa juurensa vuosia taaksepäin, jolloin toimittajat olivat pääasiallisesti yleistoimittajia.

Opintojen perusteina oli toki tärkeää opiskella näitä aiheita, jotta omat vahvuudet ja heikoudet selvenevät sekä se, millainen toimittaja haluaa olla ja mihin erikoistua.

Kun koulun edetessä oma polku alkoi pikkuhiljaa löytyä, kaipasin sitä, että opinnoissa olisi voinut vahvemmin suuntautua enemmän siihen suuntaan, mikä itseä kiinnostaa ja missä kokee olevansa hyvä.

Onneksi opintosuunnitelmassa oli myös kursseja, jotka vastasivat toiveitani ja käsittelivät enemmän minulle kiinnostavia aiheita.

Haastattelutekniikka ja henkilöjutut -kurssi sekä Aikakauslehtikerronta-kurssi ohjasivat minua kohti omaa toimittajaidentiteettiäni, vahvistivat ammatillisia kiinnostuksen kohteitani ja sitä, mihin ammatilliseen joukkoon tunnen kuuluvani.

TV- ja elokuvakäsikirjoittamisen kurssi sekä TV-työ 2-kurssi avarsivat puolestaan tulevaisuuden suunnitelmiani ja laajensivat näkemystäni alasta.

Aiemmat näyttelijähaaveeni olivat opintojen aikana jalostuneet käsikirjoittajahaaveiksi, ja TV- ja elokuvakäsikirjoittamisen kurssilla pääsin ensi kertaa tutustumaan syvemmin käsikirjoittamiseen.

TV-työ 2-kurssilla taas hyppäsin TV-ohjelman tuottajan rooliin. Suunnittelimme ja toteutimme kurssilla pienryhmissä puolen tunnin keskusteluohjelmat. Tuottajana oleminen oli uudenlaista työtä toimittajana: se oli erilaista kirjoitustyötä, käsikirjoitusten ja haastattelujen suunnittelua, ongelmanratkaisua, organisointia ja prosessin hallintaa.

Yllätyin siitä, että käsikirjoittaminen ja tuottajana oleminen olivat asioita, joita kohtaan koin suurta intohimoa ja vetoa. Löysin näillä kursseilla itsestäni uusia puolia ja vivahteita omaan ammatilliseen hahmoon ja pystyin jopa näkemään nämä asiat tulevaisuudessa osana uraani.

Opintojen loppupuolella kävin Itsensä työllistäminen -kurssin, joka oli äärimmäisen tärkeä juuri ammatti-identiteetin näkökulmasta.

Kävimme pienryhmissä avoimia keskusteluja, joissa pureuduimme aina johonkin tiettyyn aiheeseen, kuten intohimoihin, kiinnostuksen kohteisiin, sekä tulevaisuuden tavoitteisiin ja haaveisiin – niin ammatillisen elämän kuin henkilökohtaisen elämän näkökulmasta.

Jokaiseen ryhmän jäsenen keskityttiin aina yhdessä puoli tuntia kerrallaan, ja muut antoivat toisilleen vinkkejä, apuja ja ehdotuksia kuhunkin aiheeseen liittyen. Me opiskelijat saimme luoda keskustelut keskenämme ilman sen suurempia tulosvaatimuksia. Ei ollut suorituspaineita, eikä oikeita tai vääriä vastauksia.

Keskustelut olivat todella hedelmällisiä ja ne auttoivat ymmärtämään paremmin sitä, millainen suhde itsellä on työhön, millaisia tavoitteita uralle on, ja mihin suuntaan omaa ammatillisuutta haluaa kehittää.

Loppuen lopuksi koen saaneeni jokaisesta kurssista jonkunlaisen tärkeän opin ammatti-identiteetin rakentamista varten. Jostakin kurssista saatoinkin saada kuvaannollisesti ison säkkillisen työkaluja, kun taas toisesta kurssista käteen jäi vain yksi pieni naula.

Pidän kaikkia saamiani oppeja tärkeinä – olivat ne sitten isoja tai pieniä – sillä niiden muodostama kokonaisuus on kuin työkalupakki, jonka sisällöllä on naulailtu kasaan tämä toimittajan raakile ja se työnnetty maailmalle ensiaskeleita ottamaan.

3.3 Neljä merkittävää kokemusta ammatillisen kasvun kannalta

Tässä kappaleessa käyn läpi neljä tärkeää esimerkkiä, jotka ovat muovanneet minua toimittajana.

Ensimmäinen esimerkki on kuvaus hetkestä, jossa oivalsin toimittajan ja haastateltavan välisen suhteen merkityksen. Toinen esimerkki on hetki, jolloin tapasin ensi kertaa toimittajan, jota pidin esikuvamaisena hahmona. Kolmannessa esimerkissä kerron siitä, kun kirjoitin ensimmäisen henkilöjuttuni, mutta mokasin jutun julkaisun. Neljäs esimerkki on kuvaus siitä, kun sain toimittajana ensimmäisen henkilöjuttuni julkaistuksi laajemmalle yleisölle.

Ensimmäinen tärkeä kasvun hetki opinnoissa oli se, kun oivalsin toimittajan ja haastateltavan välisen suhteen merkityksen.

Kirjoitin erään jutun Haaga-Helian toimittajaopiskelijoiden Tuima-verkkolehden osana verkkokirjoittamisen kurssia. Tämä tapahtui melko pian koulun alkamisen jälkeen, jolloin oma ammatti-identiteettini oli muutenkin vasta hataralla pohjalla.

Haastattelutilanteessa meni käytännössä kaikki pieleen alkuhetkistä lähtien. Tilanne lähti siitä, että minua piti olla vastassa henkilö, joka oli aiemminkin antanut haastatteluja lehteen, mutta todellisuudessa minun piti alussa selittää, miksi kysyn häneltä kysymyksiä, ja mikä on toimittaja ja mikä haastateltava.

Vaikka olin ollut henkilöön etukäteen yhteydessä ja kertonut millaisesta jutusta on kyse, oli hän todella epäluuloinen. Aika ajoin hän oli jopa töykeä ja häneen oli välillä vaikea saada kontaktia tai luotua keskusteluyhteyttä. Hankalassa haastattelutilanteessa koin, että toimittajan roolini meinasi koko ajan lipsua käsistäni kuin saippua, ja haastateltava pääsi silloin kiinni henkilökohtaiseen identiteettiini.

Jokin minussa ei kuitenkaan antanut periksi, vaan halusin saada haastattelutilanteen ja jutun onnistumaan. Istuimme kahvilassa monta tuntia, kunnes hän lopuksi kertoi, että hänellä on ollut ongelmia huumeiden kanssa. Erosimme lopulta yhteisymmärryksessä – tai niin ainakin luulin.

Haastateltava alkoi soitella minulle useita kertoja keskellä yötä, haluten keskustella lisää tekstistä. Välillä hän soitteli myös päivisin ja uhkasi haastaa minut oikeuteen, jos jotakin sanamuutosta ei tehdä. Ja kyse ei ollut siitä, ettenkö olisi tehnyt hänen sitaattimuutoksiin.

Koin tilanteen todella ahdistavaksi, sillä tuntui, että haastateltava tunkeutui omalle henkilökohtaiselle reviirilleni. En pystynyt välttämään puheluita, koska puhelin ei ollut työpuhelin vaan omani. En myöskään voinut siirtää vastuuta hankalasta henkilöstä esimerkiksi esimiehelleni, sillä kyseessä oli koulutyö. En tuolloin halunnut mainita asiasta kurssin opettajalle, koska luulin, että hankala tilanne johtui siitä, että olin epäonnistunut toimittajana. Lopulta sain kuitenkin hallittua tilanteen ja juttu saatiin julkaista.

Kokemus oli opintojen alussa kuin heitto altaan syvään päähän. Kaikessa hankaluudessaan tilanne opetti paljon omasta ammatti-identiteetistä ja sen hallittavuudesta ja hallitsemattomuudesta. Tuolloin ymmärsin ensimmäisen kerran, miten tässä ammatissa työ-minä ja henkilökohtainen-minä sekoittuvat keskenään, ja millaisia haittapuolia siinä voi olla. Aloin myös kiinnostua enemmän toimittajan roolista ylipäätään ja tarkkailla sitä.

Samalla ymmärsin, että oman kehityksen kannalta haastavimmat kokemukset ovat sekä niitä kaikkein opettavaisimpia, ja niitä pitäisi osata arvostaa.

Toinen tärkeä hetki oli Haastattelutekniikka ja henkilöjutut -kurssilla toimittaja Hanna Jensenin vierailu. Jensenin pitämä luento oli inspiroiva ja kirjasin hänen puheistaan ylös monia hyviä ammattitaitoon liittyviä vinkkejä (Liite 2), jotka ovat siirtyneet myös osaksi omaa työtä ja siihen liittyvää arvomaailmaa.

Hanna Jensen oli minulle myös ensimmäinen konkreettinen esimerkki toimittajasta, joka haluaisin joskus itsekkin olla.

Hän oli raikas esimerkki yhdenlaisesta nykyajan toimittajasta ja vieläpä naisesta, kun aiemmissa mielikuvissani käsitys toimittajasta oli ollut lievästi sanottuna ummehtunut.

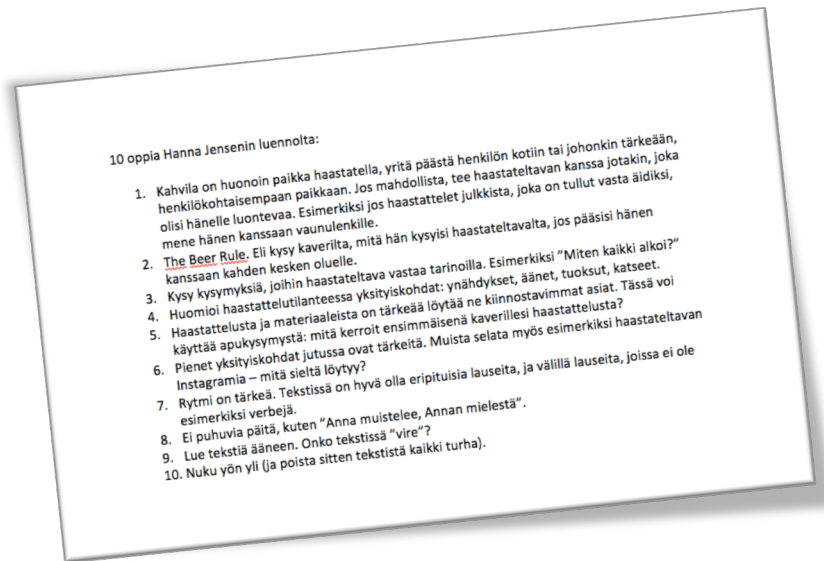
Kolmas merkittävä kokemus oli samaisella Haastattelutekniikka ja henkilöjutut -kurssilla, kun kirjoitin ensimmäisen henkilöjuttuni. Se avasi oven siihen journalismin lajiin, joka kiinnosti minua eniten, mutta sama kokemus opetti myös kantapäähän kautta nöyryyttä ja sen, että julkaisemattomalla jutulla ei ole käytännössä mitään näkyvää hyötyä uran kannalta.

Tein jutun pappi Kari Kana-
lasta, joka oli tuolloin mukana
Ensitreffit Alttarilla -tv-ohjel-
massa. Käytin haastatteluti-
lanteessa ja juttua kirjoittaessa
myös ensi kertaa hyödyksi
Hanna Jensenin oppeja, ja sain
jo hetimitään pieniä väläyksiä
siitä, millainen toimittajaprofiili minulla voisi olla ja miten minulla on toimittajana tapana
työskennellä.

Olin tuolloin todella tyytyväinen kirjoittamaani juttuun, mutta sitä ei loppuen lopuksi julkaistu koskaan missään, sillä minulle ei kelvannut julkaisualustaksi mikään muu kuin ”joku oikea naistenlehti.” Olin tuolloin ehkä hieman juopunut omasta onnistumisestani ja uskalsin ensimmäistä kertaa jopa vähän röyhistellä rintaani kuin ensimmäiset sulat saanut nuori kana.

Jälkeenpäin ymmärsin, ettei röyhistelystä tuossa vaiheessa ollut mitään hyötyä, sillä henkilöjuttu jäi vain pöytälaatikkoon.

Neljäs tärkeä hetki oli Aikakauslehtikerronta-kurssilla, kun kirjoitin henkilöjutun valokuvaaja Janita Autiosta (Liite 3). Sain silloin ensimmäisen kerran toimittajana kokea konkreettisesti kirjoittajan ja lukijoiden välisen suhteen ja sen, miten olen työssäni suhteessa yleisöön. Tarjosin myös ensi kertaa juttuani lehdelle ja opin arvostamaan työtäni ja pitämään sen puolia.

Kuva 1: Muistiinpanot toimittaja Hanna Jensenin luennolta, Haastattelutekniikka ja henkilöjutut-kurssilla, (Liite 2)

Tarjosin juttua muutamille naistenlehdille, ja eräs lehti siitä olikin kiinnostunut ja pyysi luettavaksi. Vastoin normaalia suositusta lähetin jutun luettavaksi, jonka jälkeen lehdestä ei enää kuulunut.

Kun yritin soittaa, ei puheluihin usein vastattu. Kerran puhelimeen vastattiin, mutta puhelimen päästä ei kuulunut mitään. Kun kerroin nimeni, lyötiin luuri korvaan. Lopulta sain sähköpostin, jossa kerrottiin, etteivät he halunneetkaan enää ostaa juttua.

Myöhemmin sitten huomasin heidän lehdessään jutun samasta henkilöstä, jossa oli muutamia samoja piirteitä kuin tekstissäni ja kuvissani. Silloin minua harmitti, mutta toisaalta en voi koskaan varmaksi tietää, mistä he saivat idean omaan juttuunsa. Opin kyseisen kokemuksen kautta, että kukaan muu ei pidä minun tai juttujeni puolia kuin minä itse. Itsevarmuuteni toimittajana kasvoi entisestään.

Viime kerrasta viisastuneena tarjosin juttua Haaga-Helian toimittajaopiskelijoiden Tuima-verkkolehteen, jossa se julkaistiin.

Haastateltava jakoi jutun myös omassa sosiaalisen median kanavissaan ja hetken aikaa juttu oli koko verkkosivuston suosituin. Tällä hetkellä juttua on luettu 9020 kertaa ja siitä on tykätty Facebookissa 795 kertaa. (Haaga-Helian toimittajaopiskelijoiden verkkomedia Tuima 2016.)

Ymmärsin, miten hyvä väylä verkkolehdet ovat lukijoiden tavoittamiseksi – oli sitten kyseessä isompi lehti tai koulun verkkolehti – ja miten hienoa on lukea tuntemattomien ihmisten kommentteja ja keskustelua omasta tekstistä.

JANITA AUTION HULLUNKURINEN VUOSI

14. JOULU 2016 JULKAISUT TOIMITUS

Tykkää 795 Twiittaa

Tuntemattomasta Janita Autiosta tuli vuodessa suosittu valokuvaaja ja tyylivaikuttaja. Hän on elävä esimerkki siitä, että sitkeydellä ja intohimolla voi saavuttaa mitä tahansa. Vaikka ammatin, johon ei ole varsinaista koulutusta.

Paikalle lipuu valtava musta auto ja kameroiden salamavalot alkavat räpsyä. Kukaan ei tiedä, kuka auton sisällä on. Sitten joku huutaa: **Madonna!**

Kuva 2: Artikkelin Janita Aution hullunkurinen vuosi, julkaistiin Tuima.fi-verkkolehdessä 14.12.2016. (Liite 3)

Kokemus siitä, että sain lukea tuntemattomien ihmisten kommentteja kirjoittamastani jutusta kuin kärpänen katossa, sai minut tuntemaan ensimmäistä kertaa, että olen oikealla alalla ja edes yhden prosentin verran oikea toimittaja.

Janita Aution jutun kohdalla opin myös jotain olennaista siitä, että toimittajan työssä tärkeä työkalu on luovuus, eivätkä timanttisimmat ajatukset synny välttämättä heti tai väkisin tietokoneen ääressä istumalla.

Aiemmat kokemukset työstä ja itsestäni työntekijänä olivat pitkälti sellaisia, että työ oli tehty ja ratkaistu, kun purkit ja paketit oli aseteltu järjestykseen kaupan hyllylle. Nyt minun täytyi tietoisesti alkaa käsitellä uudenlaista työtapaa ja asennetta, ja opetella kestävästi työprosessin suvantovaiheita, jotka sisältävät turhautumista, keskeneräisyyttä ja vaativat enemmän aikaa.

Aikakauslehtikerronta-kurssin päätyttyä tuntui muutenkin, että oma kirjoitustyylini, ääneni ja profiilini toimittajana vahvistui. Tärkeiksi arvoiksi omassa työssä nousi totuudenmukaisuus, oikeudenmukaisuus ja etenkin luotettavuus, kun kirjoitin toisesta ihmisestä ja hänen elämästään.

Kurssilla myös viimeisetkin ajatukset sanomalehtitoimittamisesta saivat jäädä, sillä aikakauslehtityöskentely veti niin kovasti puoleensa. Koin saaneeni ensi kertaa kiinni siitä, että olen hyvä ihmistuntija ja havainnoija, ja voisin jopa erikoistua toimittajana siinä.

Uskalsin myös luottaa osaamiseeni ja vaistooni, ja olla toteuttamatta kaikkia opettajien tekemiä punakynämerkintöjä. Eräs kurssille kirjoittamani essee, jossa käsitelin erään henkilöjutun rakennetta ja tyyllillisiä ratkaisuja, (Liite 4) päättyikin sanoihin:

”Opettajani Miisa Jääskeläinen sanoi kerran, että jos lopettaa jutun lainaukseen, menee siitä, mistä aita on matalin. Tämä on hyvä tiedostaa, mutta oma henkilökohtainen linjani on, että jokainen teksti on oma kokonaisuutensa ja aina ei kannatta noudattaa sääntöjä.”

(Liite 4)

4 Kypsyminen toimittajaopiskelijasta toimittajaksi

Tässä luvussa kuvaan sitä, miten ammatti-identiteettini ja oma toimittajuuteni kehittyi, kun astuin ensi kertaa kunnolla työelämään. Tuon esiin työelämän tärkeimpiä hetkiä ja kokemuksia, jotka ovat työntäneet minua urani alussa eteenpäin, auttaneet löytämään ainakin yhdenlaisen toimittajani paikkani mediakentällä sekä terävöittäneet käsitystäni itsestäni ammattiryhmän edustajana.

4.1 Toimittaja-minän vahvistuminen alkaa työharjoittelussa

Oman ammatti-identiteettini vahvistuminen alkoi kunnolla vasta työelämässä. Kuten jo aiemmin mainitsin, koin, että olin rakentanut koulun opeilla itsestäni jonkinlaisen toimittajan prototyypin, jonka työnsin työelämään vahvistumaan.

Tein kouluaikana muutaman lehtijutun Savonlinnan paikallislehti Itä-Savoon, mutta suurimmat mullistukset ja oivallukset tapahtuivat, kun menin työharjoitteluun Aller Ideas -sisältömarkkinointiyksikköön Aller Media Oy:lle.

Silloin koin toimittajan urani ensimmäisen tärkeän ahaa-elämyksen ja sain vihdoinkin yhden vastauksen kysymykseen, mitä kaikkea nykytoimittajana voi mediakentällä tehdä.

Solahdin sisältömarkkinoinnin pariin vähän vahingossa, enkä oikeastaan silloin edes tarkkaan tiennyt, mitä se on. Olin keväällä 2017 ruokajournalismin kurssilla ja opettajamme oli saanut Aller Medialta yhteydenoton, että olisiko meillä halukkaita ruokatoimittajan assistentiksi. Hain paikkaa hetken mielijohteesta ja ehkä liiankin ennakkoluulottomasti. Lopulta päädyimme työhaastattelutilanteessa yhdessä siihen ratkaisuun, että menen Aller Ideasiin työharjoitteluun ja tekemään pääasiassa sisältöjä Keskon K-Ruoka-asiakaslehteen.

Aller Ideas on melko uusi sisältömarkkinointiyksikkö, joka tarjoaa kaupallisesti vaikuttavaa sisältöä ja sisällöntuotantoa, dataohjattua sisältömarkkinointia sekä markkinointitiimien konsultointia ja asiantuntijapalveluita. (Aller Ideas 2018.)

Konkreettisenä esimerkkinä Aller Ideasissa tehtävästä sisällöntuotannosta ovat esimerkiksi erilaiset verkkosisällöt, videotuotannot, brändikuvaukset ja asiakaslehdet.

Tällä hetkellä Aller Ideasin asiakkaita ovat muun muassa Kesko, Vepsäläinen, Yliopiston Apteekki, Gasum ja Ratiopharm. (Aller Ideas 2018.)

Tein itse työharjoittelussa eniten sisältöjä Keskon K-Ruoka-lehteen ja verkkoon, ja jonkin verran myös Yliopiston Apteekin Uniikki-asiakaslehteen sekä Vepsäläisen Sisustamo-katalogiin.

Viiden työharjoittelukuukauden aikana tahti oli kova, opin paljon ja ammatti-identiteettini vahvistui ja rakentui lisää. Noiden viiden kuukauden aikana sain myös selkeämmän kuvan siitä, mitä sisältömarkkinointi on ja miten se asettuu journalismin maailmaan. Samalla tunsin löytäneeni ainakin yhden itselleni sopivan paikan media-alalta.

Työharjoittelun jälkeen minulle kirjoitettiin jatkosopimus ja tällä hetkellä työskentelen osaikaisena Aller Ideasissa.

4.2 Sisältömarkkinointi ja journalismi

Mutta mitä sisältömarkkinointi oikeastaan on? Sisältömarkkinointia on vaikea määritellä tai tiivistää yhteen lauseeseen. Sisältömarkkinoinnille ei ole yhtä tiettyä määritelmää, vaan jokainen taho määrittelee termin hieman omalla tavallaan.

Sisältömarkkinointia kuvataan usein eräänlaiseksi palvelumuotoiluksi. Hyvässä sisältömarkkinoinnissa yritys paketoi oman ainutlaatuisen asiantuntijuutensa ja olemassaolonsa mielenkiintoisiksi, helposti lähestyttäviksi, viihdyttäväksi ja hyödyllisiksi sisällöiksi, jotka auttavat jotenkin yrityksen asiakkaita. (Kubo Creative Agency 2017).

Sisältömarkkinoinnista voidaan käyttää myös termiä palvelujournalismi. Sisältömarkkinoinnin idea on ikään kuin olla media, joka tarjoaa parhaimmillaan jopa paremmin palvelevaa hyötytietoa kuin perinteinen media. (Kubo Creative Agency 2016.)

Kuvitellaan esimerkiksi, että yritys haluaa palveluilleen lisää näkyvyyttä ja asiakkaita. Koska tavallinen kansalainen lähtökohtaisesti karsastaa kaikenlaista mainontaa, on palvelut osattava muotoilla sellaisiksi, että kuluttaja voisi oikeasti kiinnostua, innostua ja hyötyä palveluista tai tuotteista omassa elämässään. Ja mikäli näin käy, ympyrä sulkeutuu ja palaa takaisin yritykseen, joka näin ollen hyötyy myös. Ja se on loppupeleissä yksi sisältömarkkinoinnin perimmäisistä tarkoituksista.

Sisältömarkkinoinnin ammattilaisten on siis tarkoitus saada luotua sellainen palvelu tai tuote, joka on oikeasti niin hyvä, että kuluttaja haluaa siihen palata, sitoutua ja parhaimmillaan jopa maksaa sisällöstä.

Miten sisältömarkkinointi sitten eroaa journalismista? Eroja on monia ja ne ovat suuria. Olisi ehkä helpompaa sanoa, mitä yhtäläisyyksiä sisältömarkkinoinnissa ja journalismissa on, sillä käytännössähän nämä ovat kaksi eri asiaa.

Vaikuttavassa sisältömarkkinoinnissa sisältöjen tekeminen lähtee aina kohderyhmän tuntemisesta ja ymmärtämisestä. (Wau 2017).

Sisältömarkkinoinnin ammattilaisten vastuulla on vainuta ne yrityksen tai brändin kiinnostavimmat avainkohdat ja sitä kautta oikeat keinot yrityksen asiakkaiden tarpeiden toteuttamiseksi.

Kun ymmärtää asiakkaan ajatusmaailmaa ja arkea, pystyy valitsemaan sisältöön näkökulman. Näkökulma on oleellisin asia, sillä sen avulla sisältö paketoidaan ja saadaan asiakas tarttumaan sisältöihin. (Wau 2017).

Journalismissa, etenkin aikakauslehdillä, on yleensä myös tietty kohderyhmä, joiden mukaan näkökulmia juttuihin valitaan. Sisältömarkkinoinnissa sisältöjen takana on kuitenkin aina vaikuttamassa maksava asiakas eli jokin yritys, jonka tarkoitus on vahvistaa brändimielikuvaansa, saada lisää asiakkaita ja loppukädessä hyötyä sisällöistä rahallisesti.

Esimerkiksi asiakaslehtiä tehdessä juttuaiheet ja toimeksiannot tulevat lähes aina asiakkaalta, joita jalostetaan yhdessä asiakkaan kanssa sekä sisältöjen tekijöiden kesken. Asiakas on taustalla mukana sisällön luomisessa alusta loppuun saakka, ja viimeinen päätösvalta sisällöistä on periaatteessa asiakkaalla.

Journalismi taas ei ole sitoutunut mihinkään tällaiseen tahoan, eikä ole lähtökohtaisesti tuottoa tavoittelevaa, vaan pyrkii uutisoimaan ympäröivästä maailmasta asioita objektiivisesti kaikille.

Sisältömarkkinointi ja journalismi pelaavat kuitenkin samalla mediakentällä. Molemmissa tekijät ovat usein toimittajia ja nämä toimittajat kirjoittavat esimerkiksi tekstejä.

Miten sitten esimerkiksi sisältömarkkinointia varten kirjoittamani henkilöjuttu eroaa tavallisesta aikakauslehden henkilöjutusta? Periaatteessa vain siinä, että julkaisualusta on asiakaslehti ja joskus teksteissä ei lue toimittajan nimeä. Usein tekstistä tai sen näkökulmasta on löydettävissä jokin yhteys jutun tilanneeseen yritykseen, mutta usein se ei edes niin sanotusti paista jutusta lukijalle läpi. Jos siis sisällöt ovat hyvää ja onnistunutta sisältömarkkinointia.

Se, että jutussa ei välttämättä lue toimittajan nimeä ollenkaan, on ollut minulle välillä hieman totutteleminen vaativa asia. Aluksi se tuntui vaikuttavan omaan ammatti-identiteettiini ja näkyvyyteeni toimittajana. Ymmärrän kuitenkin, miksi näin on: jotkut yritykset haluavat, että teksteissä puhuu ikään kuin brändi, eikä kukaan yksittäinen toimittaja.

Aller Ideasin kehityspäällikkö Niina Korhoselta opinkin työharjoittelun alussa uuden termin, brändijournalismin, joka viittaa juuri yritysten brändimielikuvien luomiseen ja rakentamiseen esimerkiksi vaikuttavien juttujen ja tarinankerronnan avulla. Brändijournalismi on minusta yksi hyvä termi kuvaamaan ja avaamaan sisältömarkkinoinnin ja journalismin yhdistelmää.

4.3 Ensimmäiset tärkeät oivallukset työelämästä

Työharjoitteluni Aller Ideasissa alkoi hyvin samalla lailla kuin koulutaipaleeni aikanaan: minun käskettiin omaksua toimittajan rooli. Esimieheni ja Aller Ideasin konseptijohtaja Kristiina Tuormaa teki heti selväksi, että olen toimittaja, en työharjoittelija. Tai että niin minun ainakin pitäisi itsestäni ajatella.

Tämä oli yksi tärkeimmistä hetkistä ammatti-identiteetin kehittymisen kannalta, sillä tuolloin pyyhin työharjoittelija- ja opiskelijaleiman otsastani ja keskityin oikeasti olemaan toimittaja ensimmäistä kertaa. Enkä ole sen jälkeen enää epäillyt sitä, ettenkö olisi toimittaja.

Työharjoittelun alussa panostin juuri toimittajan ulkoiseen habitukseen, että se olisi mahdollisimman ammattimaista ja tarkkaan mietittyä. Hioin kaikki sähköposteja läisyyden, että ne olisivat mahdollisimman vakuuttavia. Jännitin myös haastateltaville soittamista ja tein aina tarkasti värikoordinoitua paperit, joissa luki kaikki tarvittava. Siis aivan kaikki, jopa ”Hei, olen Ella Pesonen ja soitan aiheesta X.”

Pikkuhiljaa kankeus ja ylivilallisuus hälveni ja ymmärsin, ettei minun tarvitse olla jäykkä lakimies tai kansanedustaja, vaan olen toimittaja ja ennen kaikkea ihminen.

Ymmärsin, että voin jokaisen haastateltavan kohdalla hieman vaihdella ja säädellä lähestymistapoja; jos haastateltava on rento, voin myös itse olla ja puhua rennommin, ja jos haastateltava on virallisempi, olen myös toimittajana enemmän samankaltainen. Niin kuin toisen ihmisen istumis- ja liikehtimistapojen hienovarainen kopiointi vaikuttaa psykologisesti toiseen ihmiseen, huomasin saman pätevän myös kielelliseen kommunikaatioon. Se rentouttaa haastateltavaa ja lisää luottamusta toimittajan ja haastateltavan välille.

Aloin ymmärtää, että toimittajan työssä ihmistuntemus, tilanteen lukeminen ja se, että on toimittajana jollakin tapaa ihmiselle ihminen, on eriarvoisen tärkeää. Ilman haastattelua ja kysymysten esittämistä haastattelutilanne muistuttaa samanlaista tilannetta, kun henkilökohtaisessa arkielämässä tapaa uusia ja erilaisia ihmisiä.

Henkilökohtaisen ja ammatillisen identiteetin limittyminen hämmensi työharjoittelussakin.

Tästä hyvänä esimerkkinä oli eräs kerta, kun olin juttukeikalla sikalassa. Haastattelun ja sikalakierroksen jälkeen sikalan omistajat ystävällisesti tarjosivat, että voisin halutessani käydä heillä suihkussa, jotta saisin pestyä pistävän sikalan hajun pois ihostani. Paluumatkalla lentokoneessa, kun sikalanhaju ei olisi kovin mukava yllätys kanssamatkustajille.

Ja siinä minä sitten seisoin: alasti, tuntemattomien ihmisen suihkussa keskellä työpäivää. Silloin mietin, että saako toimittaja edes tehdä näin, ja jos saa, niin on tämä kyllä eriskummallinen ammatti omaksua.

Toimittajan työssä ei voi koskaan täysin tietää, millainen miljöö, henkilö ja tilanne työtilanteessa on vastassa, ja se on mielestäni yksi syy, miksi koin ammatillisen roolin ja identiteetin ymmärtämisen entistä tärkeämmäksi.

Työharjoittelussa ymmärsin myös laajemmin, mitä kaikkea toimittajan vastuulle kuuluu.

Toimittajan työhön ei kuulu vain haastattelun tekeminen ja sen kirjoittaminen, vaan kaikki se, mitä tapahtuu ensimmäisen ja viimeisen yhteydenoton välissä. Tällä tarkoitan siis yleisesti koko tilanteen kannattelua ja toimittajan ja haastateltavan välistä kanssakäymistä ja suhdetta niin sähköpostite, puhelimitse kuin kasvotustenkin.

Ensi kertaa koin, että osaan itsenäisesti ja ammattitaitoisesti kannatella koko jutuntekoproessin ja haastattelutilanteet alusta loppuun, kun tein Vepsäläisen Sisustamo-katalogiin tekemäni henkilöhaastattelut Fatboy-säkkituolin suunnittelija Jukka Setälästä (Liite 5) ja suomalaisen designyrityksen Woodnotesin suunnittelijasta ja perustajasta Ritva Puotilasta. (Liite 6).

Juttujen tekoprosessit olivat minulle vasta aloittaneena toimittajana jännittäviä, haastavia ja uuvuttavia. Niissä korostui myös oma ikä ja oman uskottavuuden ja toimittajan roolin kanssa kamppailu.

Toinen esimerkki siitä, kun oivalsin käytännössä, mitä toimittajan työnkuvaan kuuluu, oli, kun tein työharjoittelussa videokuvaajan kanssa verkkoon videomateriaalia, joissa oli sekä haastattelua että kuvituskuva. Kävimme esimerkiksi kalankasvatuslaitoksella (Liite 7) ja jäätelötehtaalla (Liite 8) tekemässä videoita K-Ruoan Youtube-kanavalle.

Kun varsinainen haastatteluosuuteni oli ohi ja videokuvaaja ryhtyi töihin, ymmärsin, että minun työni jatkuu myös. Minun tehtäväni oli olla toimittajana läsnä, kiertää mukana, kysellä haastateltavalta lisää ja toimia ikään kuin viihdyttäjänä vielä sen ajan, kun videokuvaaja kuvasi kuvituskuva.

Se oli minulle uudenlaista ja mielenkiintoista ja yllätyin siitä, miten kuluttavaa on olla neljä tuntia todella aktiivinen, sosiaalinen ja kiinnostunut kaikesta.

Videoita tehdessämme sain myös konkreettisesti kokea nykytoimittajan ammatti-identiteettiin liitettävän moniosaamisen korostumisen ja sen tuomat haasteet. Toimittajana minun piti opetella ymmärtämään videoita kokonaisuuksina, johon kuului haastattelua, videokuva, ääntä ja tekstitystä. Uuden työmuodon hallitseminen ei ollutkaan niin helppoa, vaan se vaati paljon perehtymistä ja omien näkökulmien avartamista.

Ehkä yksi tärkeimmistä uusista havainnoistani omassa ammatti-identiteetissäni ja suhtautumisessa työhön, oli se, että huomasin ottavani pienetkin kirjoitustehtävät, kuten Yliopiston Apteekin Uniikki-asiakaslehden gallupit, (Liite 9) vakavasti. Tein ne samalla ammattitaidolla ja intohimolla kuin 3000 merkin henkilöjutut.

Huomasin olevani toimittaja, jonka tavoitteena ja pyrkimyksenä on tuottaa hyvää ja mielenkiintoista tekstiä – oli sitten kyseessä pitkä ja asiapitoinen henkilöjuttu tai lyhyt ja kevyt gallup-juttu.

Se, että kaikenlaiset kirjoitustyöt tuntuivat minulle yhtä tärkeitä ja merkityksellisiltä, oli oman ammatti-identiteettini kannalta tärkeä havainto.

Ammatillisen identiteetin kehittämisessä merkittävä hetki oli myös, kun tein K-Ruoka-lehden kalastusteemaiseen numeroon Ruokapuheita-jutun toimittaja Juhani Henrikssonista, joka on myös intohimoinen kalastaja. (Liite 10)

Vaikka juttu ei ollutkaan pelkkä kalastusjuttu, niin 22-vuotiaana naistoimittajana keskustelu 45-vuotiaan intohimoisen kalastajan kanssa vaati itseltä enemmän luottoa itseeni.

Välillä nuori ikä tuotti itselle muutenkin paineita siitä, etten olisi toimittajana tarpeeksi uskottava tai vakuuttava. Lopulta päätin sivuuttaa koko ikäajatuksen itseltäni täysin, ja naiivisti leikkiä, ettei kukaan näe, että olen nuori. Eikä kukaan haastateltava koskaan sanonutkaan mitään iästäni tai muutenkaan kyseenalaistanut ammattitaitoisuuttani.

Sama juttukeikka oli myös ensimmäisiä, jossa mukanani oli sekä valokuvaaja että videokuvaaja. Minun piti hahmottaa juttua enemmän kokonaisuutena, videon ja valokuvien kautta ja osata mahdollisesti ilmaista oma näkemykseni asiasta. Ymmärsin paremmin, että toimittajana kuulun myös työtiimiin videokuvaajan ja valokuvaajan kanssa.

Tein myöhemmin K-Ruoka-lehteen samaiselle Ruokapuheita-palstalle henkilöhaastattelun Majlen Fazerista. (Liite 11)

Se oli ensimmäinen kerta, kun haastateltava ei puhunut pelkästään itsestään vaan myös isommasta kokonaisuudesta, Fazerista yrityksenä, ja se piti huomioida erikseen. Juttu oli minulle merkittävä ja iso. Haastattelutilanteessa oli mukana myös Fazerin viestintäpäällikkö.

Minulle kyseisessä jutussa merkitsi eniten se, että olin onnistunut kirjoittamaan jutun, joka kertoi hyvän tarinan eli palveli lukijaa sekä samalla toi esiin Fazerin brändimielikuvaa. Se,

Kuva 3: Artikkelin Intohimona kalastus, julkaistiin K-Ruoka-lehdessä 4/2017. (Liite 10)

että pystyn aina seisomaan sanojeni takana, oli sitten kyse mistä aiheesta tai julkaisusta tahansa, on noussut minulle erittäin tärkeäksi ohjenuoraksi työssä.

Kuva 4: Artikkelin Elämäntapana suklaa, K-Ruoka-lehdessä 2/2018. (Liite 11)

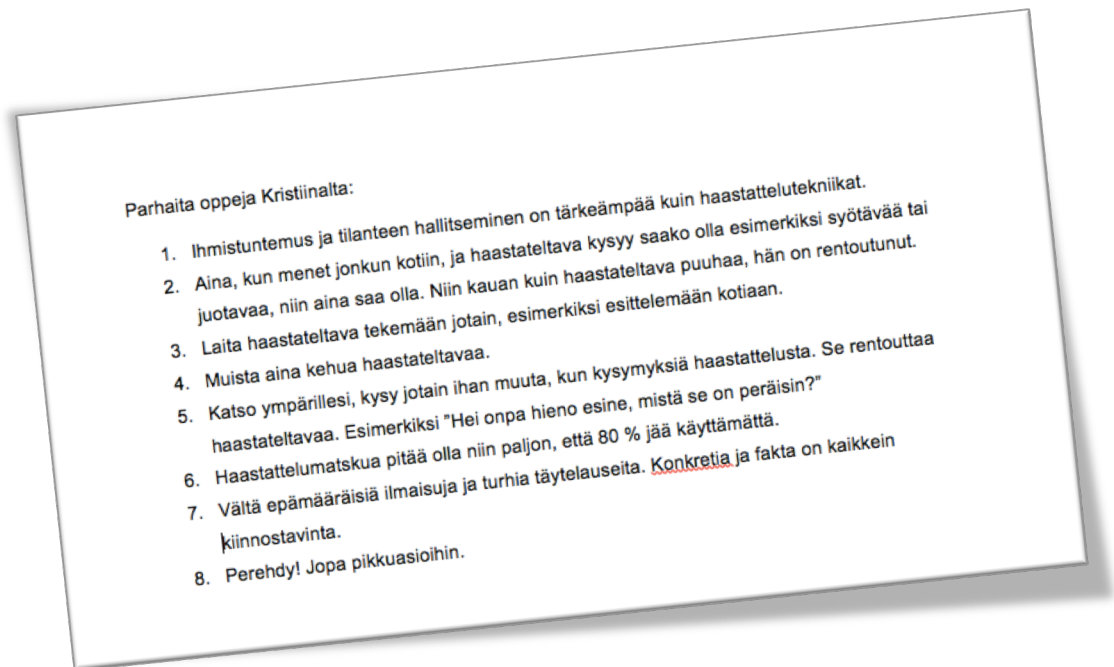
Kokonaisuudessaan koko työyhteisö Aller Ideasissa on ollut suuressa roolissa ammattidentiteettini kehittämisessä ja vahvistumisessa.

Toimituksen luotto minuun oli alusta asti kova ja sain paljon vastuuta. Se oli pelottavaa, mutta samalla se mahdollisti sen, että aloin ottaa isompia askeleita kohti omaa ammattidentiteettiäni. Jos muut uskoivat minuun, niin minun oli itsekkin pakko.

Aller Ideasissa olen myös ymmärtänyt, että haluan kuulua ennen kaikkea arjessani työyhteisöön, sen sijaan, että tekisin töitä yksin. Lisäksi koen, että paikkani on joukossa, jossa tehdään töitä intohimoisesti ja tarkasti, mutta hyvässä yhteishengessä ja yhdessä. En voisi kuvitella parempaa paikkaa ja ihmisiä, joiden seurassa kehittyä toimittajana uran alussa.

Esittelin aiemmin opinnäytetyössäni toimittaja Hanna Jenseniltä omaksumani opit, jotka ovat olleet minulle tärkeässä roolissa matkalla toimittajaksi.

Haluan päättää tämän opinnäytetyöni osion vielä uusiin ja tuoreimpiin oppeihin, joita olen poiminut ylös esimieheni Kristiina Tuorman puheesta työnteon lomassa. Näiden molempien ammattilaisten opit ohjatkoon minua jatkossakin eteenpäin urallani.

Kuva 5: Muistiinpanot, joissa minulle tärkeitä oppeja esimieheltäni Kristiina Tuormalta. (Liite 12)

5 Johtopäätökset

Päätän opinnäytetyöni osioon, jossa tarkastelen omaa ammatti-identiteettiäni tällä hetkellä, pohdin tulevaisuuttani toimittajana sekä jaan omat parhaat vinkkini oman ammatti-identiteetin rakentamiseen. Arvioin myös omaa opinnäytetyötäni ja oppimista koko prosessin aikana ja sen jälkeen.

5.1 Minä toimittajana nyt ja tulevaisuudessa

Vuoden alussa liityin vihdoinkin Journalistiliittoon. Pian liittymisen jälkeen postiluukusta putosi eteiseen kirjekuori, jonka sisällä oli minun oma Pressi-kortti. Se tuntui juuri sopivalta ja oikealta.

Tuohon hetkeen omassa eteisessäni kiteytyy hyvin se, että nyt vihdoinkin tunnen, että minulla on jo jonkinlainen ammatti-identiteetti ja näkemys itsestäni toimittajana. Olen myös alkanut ymmärtää, miksi teen juuri tätä, mitä teen.

Jokaisella toimittajalla on omat tavoitteensa, miksi työtään tekee. En ole koskaan suoraan kokenut olevani sellainen toimittaja, jonka tavoite on parantaa maailmaa, esimerkiksi puuttamalla yhteiskunnan epäkohtiin ja tuomalla niitä kansan tietoisuuteen.

Oma kiinnostukseni alaan lähtee omasta henkilökohtaisesta kokemuksestani. Siitä tunteesta, minkä olen saanut, kun olen lukenut niin hyvän henkilöjutun, että on tehnyt mieli alleviivata tekstistä kaikki parhaat sanavalinnat ja lauseet, ja lukea uudelleen kohdat, joiden rakenteella tekstiin on pystytty luomaan tietynlaisia tunnelmia ja kohtauksia.

Joskus juttu on ollut niin mielenkiintoinen ja informatiivinen, että olen oppinut jotain uutta. Toisinaan olen kokenut samaistuvani jonkun toisen ihmisen elämään, jonka en olisi voinut kuvitella olevan millään lailla samanlainen kuin minä. Parhaimmillaan olen lukenut jotain sellaista, joka on inspiroinut minua tekemään muutoksia omassa elämässäni.

Sellaiset jutut, jotka saavat noita asioita minussa aikaan, eivät välttämättä vaikuta politiisiin solmukohtiin tai ole yhteiskunnallisesti valtavan merkittäviä. Mutta niiden kautta on mahdollista saada iloa ja viihdykettä jonkun elämään, antaa uusia näkökulmia ja ajatuksia, ja parhaassa tapauksessa muuttaa edes vähän jonkun yksittäisen ihmisen maailmaa. Minusta se on myös merkityksellistä.

Yksi opettajistamme kysyi minulta, miten aion jatkossa yhdistää näyttelijänhaaveet ja toimittajan työn. Olin yllättyneet kysymyksestä, enkä osannut vastata, koska en ollut oikeastaan edes miettinyt enää näyttelemistä tai teatteria pitkään aikaan.

Myöhemmin vastaukset teatterimaailman ja toimittajan työn yhteydestä ryöppysivät minulle yhtäkkiä niin selkeinä, että minun oli vain kirjoitettava niitä puhelimen muistioon ylös.

Toimittajan työssä ovat läsnä ne samat asiat, jotka minua kiinnostivat teatterissa ja näyttelemisessä: hahmot, tarinat ja valinta siitä, miten niistä kerrotaan yleisölle.

Mielestäni ihminen, hänen tausta, elämäntarina, persoona ja ulkoinen olemus, on jotakin äärimmäisen kiinnostavaa. Teatterikoulussakin yksi tapa keksiä roolihahmo, oli hakea se kadulta, tavallisesta elävästä elämästä. Katsella, miltä ihminen näyttää, miten se kävelee, miten puhuu ja millaisia asioita.

Sen sijaan, että itse eläytyisin sisään johonkin hahmoon, saan nyt toimittajana kuunnella ja havainnoida ulkopuolelta erilaisia ihmisiä ja toimia jonkinlaisena kanavana heidän tarinoilleen ja ajatuksilleen, että sen kuulevat muutkin.

Juttujen kirjoittamisessa teatterimaailma näkyy konkreettisesti tekstin rakenteessa. Kuten näytelmässäkin, on esimerkiksi henkilöjutussa usein alku, keskikohta ja loppu. Tunnelmaa juttuun luodaan erilaisilla kohtauksilla, aivan kuten teatterissakin. Eikä materiaalia tarvitse keksiä itse, sillä sen toimittaja saa kuuntelemalla, katselemalla ja havainnoimalla haastateltavaa.

Toimittajalla on myös tärkeä rooli siinä, miten hän kertoo maailmalle erilaisista ihmisistä ja heidän tarinoistaan. Yhden ihmisen tarinan voi kertoa myös lukuisilla eri tavoilla. Syvempi merkitys henkilöjutunkin takana on se, että toimittaja voi halutessaan poistaa ennakkoluuloja, häivyttää stereotyyppioita ja vinoutumia sekä antaa uusia näkökulmia, ja sitä kautta avartaa ja ehkä jopa parantaa maailmaa.

Koen, että oman toimittajuuden kehityksessä avainasemassa ovat olleet kaksi kysymystä: millainen toimittaja olen nyt ja millaiseksi haluan tulla. Etenkin ajatus siitä, millaiseksi haluan tulla, on motivoinut kehittämään itseään ja asettamaan urapolulle mielikuvamaisesti pieni punaisia lippuja, ikään kuin välitavoitteiksi.

Olen oppinut, millainen olen toimittajana ja luovan työn tekijänä. Olen yllätynyt itsekini siitä, miten intohimoinen ammattiani, uraani ja koko alaa kohtaan olen.

Minulle työssä tärkeimmiksi arvoiksi ja säännöiksi Journalistin ohjeiden lisäksi ovat nousseet totuudenmukaisuus, oikeudenmukaisuus, sopiva kriittisyys ja se, että haastateltava voi kokea minut toimittajana luotettavaksi.

Ymmärrän paremmin sitä, miten ammatillinen ja henkilökohtainen identiteetti nivoutuvat yhteen. Nautin siitä, että toimittajan roolissa voin olla myös ihan vain minä, eikä minun tarvitsekaan tavoitella sitä mielikuvieni tiukan miestoimittajan identiteettiä. Ja voin silti olla ihan yhtä ammattitaitoinen ja arvostettava.

Olen myös varmistunut omasta osaamisestani ja siitä, että haluan nimenomaan kehittää omaa ammatillista identiteettiäni toimittajana, sillä se tuntuu oikealta ammatilta minulle.

Tunnen koko ajan paremmin omat vahvuudet sekä heikkoudet ja kehitettävät kohdat. Uskallan myös sanoa ideoitani enemmän ääneen, luottaa joissakin hetkissä intuitioon sekä ottaa töistä vielä enemmän vastuuta.

Kun kävin läpi matkaani toimittajaksi, ymmärsin todella, miten alussa uraani vielä olen. Tuntuu, että olen rämpinyt läpi metsän ja vasta nyt löytänyt sen ison polun pään, josta lähteä kulkemaan oikeaan suuntaan.

Toisaalta neljässä vuodessa on tapahtunut todella paljon asioita, joista en olisi osannut vielä neljä vuotta sitten haaveillakaan. Ennen kuin siis astun tuolle uudelle polulle, haluan hetken ajan pysähtyä ja tehdä itselleni selväksi, että olen itsestäni ylpeä.

Sisältömarkkinoinnista on tullut minulle rakas laji ja haluan oppia siitä lisää. Lisäksi haluan jossain vaiheessa elämäni kokeilla muita kirjoittamisen ammattilaisen töitä, kuten esimerkiksi käsikirjoittamista. Mediakentällä minua kiinnostaa myös tuottaminen sekä mainosalalla kirjoittavan työn tekeminen.

Koen median murroksen ja digitalisaation aiheuttamat uudet roolit ja toimenkuvat toimittajille positiivisena asiana mediakentällä, jossa toimittajien välinen kilpailu on kovaa. Toimittajan näkövinkkelistä katseltuna, kaikki tuntuu juuri nyt äärimmäisen jännittävältä – hyvällä tavalla.

5.2 Lyhyet vinkit oman toimittajaidentiteetin rakentajille

Haluaisin sanoa henkilölle, joka on oman matkansa vasta aloittanut, että arvosta jokaista kokemusta ja hetkeä, jonka saat urasi alussa kokea. Vaali etenkin niitä vaikeita ja turhauttavia hetkiä. Liian useasti olen kuullut menestyneiden toimittajien tarinoita, joissa puhutaan pitkälti vain onnistumisista, vaikka itseasiassa vaikeudet ja epäonnistumiset muokkaavat ja rakentavat myös pohjaa omalle ammatilliselle identiteetille.

Kuuntele, katsele ja aisti ympärilläsi vaikuttavia ihmisiä. Mikäli tapaat sinua inspiroivia ihmisiä ja alan ammattilaisia, niin kysy heiltä kysymyksiä, katso miten he toimivat ja kirjoittaa muistiin, jos kuulet heiltä hyviä vinkkejä.

Kaikki saamasi tieto ja oppi jää alitajuntaasi ja jalostuu matkalla osaksi ammatillista identiteettiäsi.

Uskalla nauraa itsellesi. Älä anna oman epävarmuuden luhistaa sinua tai vaikuttaa työhösi, mutta yritä ymmärtää sitä ja sano se ääneen, vaikka muille koulutusohjelman opiskelijoille. Älä turhaan yritä olla liian valmis, ennen kuin olet. Muuten sinulta jää hyviä kommentteja ja kokemuksia kokematta – ja myöhemmin hyviä tarinoita kertomatta.

Viimeisimpänä ja tärkeimpänä neuvona: säilytä kouluaikaisia tehtäviä, juttunäytteitä ja muistiinpanoja ja pysähdy joskus niiden avulla tutkimaan, millainen käsitys sinulla on ammatti-identiteetistäsi ja mitkä kaikki asiat ovat siihen matkan varrella vaikuttaneet. Saatat yllättyä.

Oman ammatillisen identiteetin rakentuminen ei lopu koskaan. Tiedosta, että se on sinun oma ja arvokas asia, ja sen luominen ja kehittäminen elämänmittainen projekti.

5.3 Opinnäytetyön ja oman oppimisen arviointi

Aloitin opinnäytetyön työstämisen syksyllä 2017. Silloin aihe oli vielä toinen, eikä työ tuntunut ottavan tuulta alleen. Myös kiinnostava työmaailma veti puoleensa, eikä minulla ollut opinnäytetyön kanssa vielä kiire, joten en ottanut siitä vielä silloin suurta painetta.

Vuoden lopussa vaihdoin kuitenkin aiheen, sillä koko opintojen ajan minua puhuttanut ammatti-identiteetti ja oma toimittajan rooli, tuntui luonnollisemmalta aiheelta opinnäytetyössä käsiteltäväksi. Myös uudempi tapa tehdä opinnäytetyö eli portfolio-opinnäytetyö, tuntui minulle sopivammalta ja houkuttelevammalta.

Asetimme tavoitteeksi opinnäytetyön ohjaajani kanssa, että työ valmistuu keväällä 2018. Olen pysynyt aikataulussa, vaikka työn, koulun ja opinnäytetyön aikatauluttaminen ja yhteensovittaminen on ollut kieltämättä hankalaa. Olen työskennellyt kevään aikana poikkeuksellisen paljon, lähes täyspäiväisesti, minkä vuoksi opinnäytetyön tekeminen on keskittynyt pääosin viikonloppuihin. Olosuhteisiin nähden, olen erittäin tyytyväinen siihen, että olen onnistunut pysymään aikataulussa.

Itse opinnäytetyön aihe, lähdemateriaalin etsiminen ja siihen tutustuminen on ollut minulle kiinnostava ja opettavainen kokemus. Osa lähdemateriaalista on minulle entuudestaan tuttua opinnoista, mutta osa taas täysin uutta asiaa minullekin. Onnistuin mielestäni löytämään teoriaosuuteen hyviä lähteitä, vaikka ammatti-identiteetti on jokseenkin aiheena ajoittain epätasainen.

Omien kouluaikeisten materiaalien haravointi ja lukeminen on ollut yllättävän mieluinen kokemus. Se on ollut samalla hieno päätös ja läpileikkaus omille opinnoille.

Pyrin valitsemaan opinnäytetyöhön omista tuotoksistani parhaani mukaan ne, joiden avulla voisin peilata aihetta. Osittain se oli helppoa, mutta välillä oli vaikeaa erotella, mitkä oivallukset osuivat parhaiten mihinkin tuotokseen, sillä oma ajatusprosessi työstä ja identiteetistä on ollut käynnissä koko opiskelujen ajan. Samat oivallukset ovat toistuneet muutamissakin kokemuksissa.

Kun lähdin tekemään opinnäytetyötä, halusin, että sille on oikeasti joku tarkoitus ja syy, miksi se tehdään, jotta se oikeasti motivoisi minua työstämään opinnäytetyötä. Nyt jälkeenpäin voin sanoa, että olen itsekin hämmästynyt siitä, miten paljon pystyin oikeasti oppimaan itsestäni ja suhteestani työhön tämän opinnäytetyön kautta.

Työni tavoitteena minulla oli selvittää itselleni, miten oma toimittajuuteni on rakentunut, millainen se on nyt, ja millaisia tavoitteita minulla on tulevaisuudelle. Koen, että olen opinnäytetyöni kautta saanut vastauksia näihin kaikkiin kysymyksiin, ja minun on tästä hyvä jatkaa ammatti-identiteettini kehittämistä.

Opinnäytetyöni on toimiva yhdistelmä teoriaa ja henkilökohtaisia kokemuksia. Olen suoriutunut mielestäni projektista erittäin hyvin.

Minulle arvosanaakin arvokkaampaa on kuitenkin oma oppimiskokemus sekä se, jos joku toinen voi saada työstäni edes pienen oivalluksen oman ammatti-identiteetin kehittämiseen tai sen kehittämisen aloittamiseen.

Lähteet

Aller Ideas 2018. Palvelumme. Luettavissa:

<https://www.allerideas.fi/palvelumme/> Luettu: 14.04.2018.

Ammattinetti 2018. Toimittaja. Luettavissa:

http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/120_ammatti. Luettu: 25.3.2018.

Eteläpelto, A. & Vähäsantanen, K. 2008. Ammatillinen identiteetti persoonallisena ja sosiaalisena konstruktiona. Teoksessa Eteläpelto, A. & Onnismaa, J. (toim.). Ammatillisuus ja ammatillinen kasvu. Aikuiskasvatuksen 46. vuosikirja, s. 26-45. Kansanvalistusseura. Vantaa.

Haaga-Helian toimittajaopiskelijoiden verkkomedia Tuima. 2018. Janita Aution hullunkurinen vuosi. Luettavissa: <http://tuima.fi/janita-aution-hullunkurinen-vuosi/>. Luettu 14.04.2018.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun opinto-opas 2018. Journalismin koulutusohjelman opetussuunnitelma JOURA14. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas/journalismin-koulutusohjelma-helsinki/koulutusohjelman-rakenne-sisalto-ja-laajuus-joura14?user-Lang=fi>. Luettu 28.04.2018.

Jaakkola, M. 2013. Hyvä journalismi. Käytännön opas kirjoittajalle. Kansanvalistusseura. Hansaprint Oy. Vantaa.

Julkisen sanan neuvosto 2018a. Journalistin ohjeet ja liite. Luettavissa:

https://www.jsn.fi/journalistin_ohjeet/. Luettu: 15.04.2018.

Kubo Creative Agency 2017. 15 tärkeää asiaa – mitä on hyvä sisältömarkkinointi? Luettavissa: <https://www.kubo.fi/mita-on-hyva-sisaltomarkkinointi/>. Luettu 14.04.2018.

Kubo Creative Agency 2016. 22 tärkeää asiaa sisältömarkkinoinnista. Luettavissa:

<https://www.kubo.fi/22-tarkeaa-asiaa-sisaltomarkkinoinnista/>. Luettu 15.04.2018.

Kuutti, H. 1994. Journalistiikan sanasto. Atena Kustannus Oy Jyväskylä. Gummerrus kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Lehtonen, P. 2013. Itsensä markkinoijat. Nuorten journalistien urapolut ja yksilöllistyvä työelämä. Tampere University Press. Tampere.

Pihlaja, H. 2017. Journalistisen ammattiosaamisen tarve ja merkitys viestintäalalla. Opin-
näytetyö. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Luettavissa:
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134822/Hanna%20Pihlaja_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu: 23.3.2018.

Väliverronen, E. 2009. Journalismin muutoksia jäljittämässä. Teoksessa Väliverronen, E. (toim.) Journalismi murroksessa, s. 7-10. Gaudeamus. Helsinki.

Väliverronen, E. 2009. Journalismi kriisissä? Teoksessa Väliverronen, E. (toim.) Journalismi murroksessa, s. 13-31. Gaudeamus. Helsinki.

Wau 2017. Hurmaava sisältö on paras keino päästä kuluttajan iholle. Luettavissa:
<https://wau.fi/artikkelit/hurmaava-sisalto-on-paras-keino-paasta-kuluttajan-iholle>.
Luettu 15.04.2018.

Liitteet

Liite 1: Tehtävä Suomalainen mediamaisema -opintojaksolle

Essee: Murroksesta murrokseen käy journalismin tie. Liite sähköisenä versiona osoitteessa: https://www.dropbox.com/s/8yopnym9c5bhetp/Murroksesta_murrokseen_kommentoiva%20referaatti.pdf?dl=0.

Liite 2: Muistiinpanot, osa Haastattelutekniikka ja henkilöjuttu -opintojaksoa

Henkilökohtaiset muistiinpanot: 10 oppia Hanna Jensenin luennolta. Liite sähköisenä versiona osoitteessa: <https://www.dropbox.com/s/mpvcg7zi8my3sjg/10%20oppia%20Hanna%20Jensenin%20luennolta.pdf?dl=0>.

Liite 3: Juttu Tuima.fi:ssä

Artikkeli: Janita Aution hullunkurinen vuosi. Luettavissa: <http://tuima.fi/janita-aution-hullunkurinen-vuosi/>.

Liite 4: Tehtävä Aikakauslehtikerronta-opintojaksolle

Essee: Päiväajelulla Mikael Jungnerin kanssa. Liite sähköisenä osoitteessa: https://www.dropbox.com/s/b5tdlu1j2u9v229/Essee_aikakauslehtikerrontaVAL-MIS.pdf?dl=0.

Liite 5: Jukka Setälän haastattelu Vepsäläisen Sisustamo-katalogissa

Artikkeli: Jukka Setälä on Fatboyn isä. Vepsäläinen Sisustamo 2017/2018. Liite sähköisenä osoitteessa: https://www.dropbox.com/s/n3ntnn7xphtbvwr/Vepsalainenkatalogi2018_JukkaSetala.pdf?dl=0.

Liite 6: Ritva Puotilan haastattelu Vepsäläisen Sisustamo-katalogissa

Artikkeli: Ritva Puotila – Woodnotesin sielu. Vepsäläinen Sisustamo 2017/2018. Liite sähköisenä osoitteessa: https://www.dropbox.com/s/ymwkr1wf1cmiafz/Vepsalainenkatalogi2018_RitvaPuotila.pdf?dl=0.

Liite 7: Video K-Ruoan Youtube-kanavalle

Video: Tuotteen takana: Pirkka Parhaat Benella -kirjolohi. Katsottavissa: https://www.youtube.com/watch?v=pAZ_sJZS7yl.

Liite 8: Video K-Ruoan Youtube-kanavalle

Video: Tuotteen takana: Caminito & Pirkka maidottomat jäätelöt. Katsottavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=H7PvaMSEKGM>.

Liite 9: Gallup-juttu Yliopiston Apteekin Uniikki-asiakaslehdessä

Artikkeli: Mikä on kesäsi kohokohta? Uniikki 2/2017. Liite sähköisenä osoitteessa: https://www.dropbox.com/s/uz0ga8vu0esvh2k/uniikki_kesankohokohta_gallup.png?dl=0.

Liite 10: K-Ruoka-lehden Ruokapuheita-henkilöjuttu Juhani Henrikssonista

Artikkeli: Intohimona kalastus. K-Ruoka-lehti 4/2017. Liite sähköisenä osoitteessa: <https://www.dropbox.com/s/2v1hv1n3l5kvw8n/KR4%20Ruokapuheita%20Juhani%20Henriksson.pdf?dl=0>.

Liite 11: K-Ruoka-lehden Ruokapuheita-henkilöjuttu Majlen Fazerista

Artikkeli: Elämäntapana suklaa. K-Ruoka-lehti 2/2018. Liite sähköisenä osoitteessa: https://www.dropbox.com/s/qo80zi4g9kwcbqq/Ruokapuheita_KR022018.pdf?dl=0.

Liite 12: Parhaat opit esimieheltäni Kristiina Tuormalta

Henkilökohtaiset muistiinpanot: Parhaat opit esimieheltäni ja Aller Ideasin konseptijohtajalta Kristiina Tuormalta. Liite sähköisenä osoitteessa: https://www.dropbox.com/s/git5cwukn4yg6tj/8_oppia_Kristiinalta.pdf?dl=0.